Revistă de analiză şi informaţie culturală

Asociația Ecologică a Oamenilor de Știință și Artă ECOSTAR21

CULTURA Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XIV • Nr. 188 • aprilie 2022 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- **RAIUL ESTE AICI PE PĂMÂNT**
  Constantin MĂNESCU-HUREZI ..... pag. 1
- **PAROHIA „SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL“... UNICA PAROHIE DIN DIASPORA CARE ARE UN PUIET DESCENDET DIN TEIUL LUI EMINESCU**
  Doxologia.ro ..... pag. 2
- **UN LĂSTAR DIN TEIUL LUI EMINESCU...**
  Dan CIACHIR ..... pag. 2
- **PAROHIA „SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL“... ALĂTURI DE REFUGIAȚII UCRAINENI**
  Mitropolia Ortodoxă Română a Europei ..... pag. 2
- **„ANA ASLAN“ - O ANIVERSARE CARE OBLIGĂ**
  Tanța TĂNĂSESCU ..... pag. 3
- **VÂLCEANUL MIHAI PETRE - SCRIITOR ȘI FILOLOG DE RENUME!**
  Constantin ZĂRNESCU ..... pag. 4
- **MEMORIALUL „ALEXANDRU POPESCU - MIHĂEȘTI“**
  Gheorghe PANTELIMON ..... pag. 4
- **TRĂSĂTURILE CULTULUI DIVIN ORTODOX**
  Pr. Dr. Constantin MĂNESCU ..... pag. 5
- **AL. FLORIN ȚENE: „RĂZBUNAREA GEMENELOR“**
  Petre CICHIRDAN ..... pag. 6
- **INTERVIU CU SCRIITOAREA TITINA NICA ȚENE**
  Liliana MOLDOVAN ..... pag. 7
- **AUREL CONSTANTIN ZORLESCU... LA CENTENAR**
  Mihai SPORIȘ ..... pag. 8
- **DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE**
  Mihai MUSTĂȚEA ..... pag. 9
- **O NOUĂ TEORIE DESPRE MATERIE ȘI UNIVERS (VII)**
  Ștefan DUMITRESCU ..... pag. 10
- **DESPRE CIVILIZAȚIA STRĂZII**
  Leontina RUS ..... pag. 10
- **ICOANE MIRACULOASE**
  Arhim. Veniamin MICLE ..... pag. 11
- **CU MATEMATICA INFINITULUI ABSTRACT**
  Sorin NIȚĂ ..... pag. 11
- **PRIETENI, SCRISORI, AMINTIRI...**
  Nicolae CIUREA - GENUNENI ..... pag. 12
- **DIRIJORUL THEO VOLTERS DIN OLANDA REVINE LA FILARMONICA DIN RÂMNICU VÂLCEA**
  Petre CICHIRDAN ..... pag. 13
- **PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA**
  Biroul de Presă ..... pag. 14
- **ISTORIA LITERATURII ROMÂNE ÎN DATE - APRILIE**
  Emil MANZUR ..... pag. 15
- **POEZII**
  Pavel RĂTUNDEANU-FERGHETE ..... pag. 16
- **TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE**
  Ana-Maria LAZĂR ..... pag. 16

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

RAIUL ESTE AICI PE PĂMÂNT

Constantin MĂNESCU-HUREZI

Încă din primele pagini ale Sfintei Scripturi a Vechiului Testament citim că Dumnezeu, după ce a făcut pe om din țărână și a suflat asupra lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie, a sădit o grădină în Eden, spre răsărit. Și a pus acolo pe omul pe care-l zidise (Facerea 2, 8). Acest cuvânt, Eden, înseamnă în limba ebraică „delectare” și la început nu era un nume propriu, ci un substantiv comun, derivat de la cuvântul sumerian edin, „câmpie, stepă”, împrumutat fie din sumeriană, fie prin acadiană (edinu), ceea ce arată că grădina a fost situată într-o câmpie sau într-o regiune plată. Datorită așezării sale în Eden, grădina a ajuns să fie numită „grădina Eden” (gan Eden), dar a fost numită și „Grădina lui Dumnezeu” (gan Elohim) și „grădina Domnului” (gan Iehova). La Facere 2, 8 cuvântul gan „grădină” și la Isaia 51, 3 cuvântul eden, sunt traduse paradeisos (rai, bucurie, veselie), acesta fiind un cuvânt împrumutat din limba persană veche (avestană), pairidaeza, „loc îngrădit”, care a ajuns să însemne „parc, loc plăcut”; de la acest sens a rezultat termenul „paradis”, care desemnează grădina Eden.

Referatul biblic despre creație, redactat de Moise sub inspirație divină, relatează locul geografic al Edenului și al Grădinii între patru râuri: Fison, Gihon, Tigru și Eufrat și trei regiuni: Havila, Asiria și Cuș (ținut tradus deseori și identificat cu Etiopia). Având aceste delimitări, înseamnă că Grădina Edenului se afla pe undeva în Mesopotamia (Mesos potamos, „țara dintre două râuri”). Localizarea nu se mai poate face cu precizie, datorită căderii umanității în păcat, precum și Marelui Potop. De reținut faptul că Edenul a fost tradus cu expresia „raiul pe pământ”, vorbindu-se despre starea paradisiacă sau primordială în care se aflau cei dintâi oameni, Adam și Eva, și care se caracterizează printr-o desăvârșită armonie a omului cu sine însuși, cu Dumnezeu și cu natura externă. Omul era în comuniune, într-o relație directă cu Dumnezeu, deoarece spre El erau îndreptate cugetarea, dorința și iubirea lui. Trupul omului era înzestrat de Creator cu nestricăciune și nemurire, adică avea putința de a nu muri (posse non mori), dacă omul n-ar fi păcătuit. Prin extensiune, înainte ca mânia divină să se abată asupra lui, întreg pământul era un paradis.

Rai înseamnă nu numai sfera și comuniunea lui Dumnezeu în care se afla omul la începutul creației, ci și participarea la viața divină, la sfârșitul creației, adică slava veșnică sau împărăția lui Dumnezeu. Raiul este, în sens spiritual, starea de fericire în care se află sufletele drepților în lumea de dincolo, a fi în rai însemnând a te afla „în sânul lui Avraam”, în bucuria Domnului, a-ți trăi viața în veșnicie împreună cu Iisus Hristos. Raiul cel ceresc a fost închis de Adam și a fost redeschis omenirii abia după întruparea Fiului lui Dumnezeu, a viețuirii, răstignirii și învierii lui Iisus Hristos, Mântuitorul nostru. Când era Mântuitorul

răstignit pe cruce s-a deschis raiul și cel dintâi dintre muritori care a intrat în el a fost tâlharul cel drept, care a fost iertat de Domnul cel răstignit și a auzit cuvintele: „Atunci vei fi cu Mine în rai” (Luca 23, 43).

Și totuși, pregustarea raiului are loc încă din această viață pământească. Omul care este împăcat cu Dumnezeu, cu semenii și cu propria conștiință în orice clipă, se află în rai, adică într-o stare de liniște sufletească, de satisfacția pe care i-o dă săvârșirea binelui, de iubire, chiar și a vrăjmașilor, de echilibru interior. Acela este omul care se bucură de tot ce a creat Dumnezeu și își pune darurile sale în slujba aproapelui. Așadar, „Raiul este aici, pe pământ”.

La această fericită și reală constatare a ajuns și prietenul nostru Simion-Petre Cichirdan, un om polivalent: scriitor, artist plastic, poet, ziarist, cronicar muzical și inventator, care și-a creat deja un nume de rezonanță în cultura vâlceană și națională. Modest, ca de obicei, fără „fumuri”, fără să-l schimbe „gustul cel dulce al gloriei”, Petre Cichirdan este prezent la evenimentele culturale „de greutate” ale urbei Râmnicului, ascultă, culege, „rumegă” și apoi, după ce trece prin filtrul propriu, elaborează. Și ce zice, bine zice. Cea mai recentă „zicere” o constituie apariția editorială cu titlul amintit mai sus, în două volume, publicată la Editura INTOL-PRESS, Râmnicu-Vâlcea, 2021 (volumul I, 516 pagini și volumul 2, 152 pagini).

Scrierea este concepută ca un dialog dintre citatul biblic al Vechiului și Noului Testament și omul mileniului III, reprezentat de personajul central din opera sculpturală a artistului plastic, Toschris (care este, desigur autorul cărții). Persoanele din Vechiul Testament cu care intră în dialog Toschris sunt: Moise, autorul primelor cinci cărți ale Sfintei Scripturi, și anume: Facerea sau Geneza, Ieșirea sau Exodul, Leviticul, Numerii și Deuteronomul sau A doua Lege (numite și Pentateuhul lui Moise), apoi Judecătorii, acei bărbați care au guvernat poporul Israel în vremuri de restriște și invadarea Țării Sfinte de către neamuri străine, de la moartea lui Iosua până la Samuel; apoi Rut, Samuel, împărații sau regii poporului ales (Solomon, David, Roboam, Ieroboam, Ahab); Ezra, Neemia, Estera, Iov, profeții Isaia, Ieremia, Iezechiel și Daniel (cei patru profeți mari), precum și profeții mici: Osea, Ioel, Amos, Obadia (Avadie), Iona, Mihnea, Naum, Habacuc (Avecum), Tefania (Sofonie), Hagai (Agheu), Zaharia și Maleahi (cei doisprezece profeți sau prooroci mici). Pe lângă aceste personaje biblice, în cartea pe care o prezentăm sunt analizați Psalmii lui David („Poeme cântate cu instrumente muzicale”), autorul afirmând că „Psalmii sunt proiectați pe ecran și Toschris îi comentează”, sunt comentate apoi Proverbele lui Solomon („Înțeleptul și priceputul au teamă de Domnul”), Ecleziastul, scris de Solomon la bătrânețe și Cântarea Cântărilor. Este prezentă, de asemenea, și femeia moabiteancă Rut.

În volumul al doilea, dedicat Noului Testament, Toschris vorbește cu Sfântul Evanghelist Matei, care scrie „prima carte a timpului nou”, cu Sfântul Evanghelist Marcu, cu Sfântul Evanghelist Luca și cu Sfântul Evanghelist Ioan, apoi cu apostolii Petru și Pavel, în cartea „Faptele Apostolilor”, iarăși cu Sfântul Apostol Pavel, în Întâia Epistolă către Corinteni, a doua Epistolă către Corinteni, Epistola către Galateni, către Efeseni, către Filipeni, către Coloseni în cele două Epistole către Tesaloniceni, în cele două Epistole către Timotei, apoi către Tit, Filimon și Evrei. Iudeu la origine, Pavel a fost numit „Apostolul Neamurilor”, deoarece prin cele trei călătorii misionare a răspândit Evanghelia la toate neamurile, precum și „geniul creștinismului”, pentru că a sistematizat învățătura Mântuitorului în cele 14 epistole pe care le-a scris (numite și epistole pauline).

Este prezent și Sfântul Iacov, „fratele” Domnului, cu o Epistolă, Sfântul Apostol Petru, cu câteva citate din cele două epistole ale sale, Sfântul Apostol Ioan, apostolul iubit al Mântuitorului, care a scris și Evanghelia după Ioan și Sfântul Apostol Iuda, care nu trebuie confundat cu Iuda Iscarioteanul, care a vândut pe Mântuitorul. Numele de Iuda este foarte des întâlnit la poporul evreu. Cel care a purtat pentru prima dată acest nume a fost, în Vechiul Testament, al patrulea fiu al lui Iacov (numit și Israel) și al Liei, de la care unul din cele douăsprezece triburi sau seminții ale poporului ales s-a numit tribul Iuda. Un alt Iuda apare în șirul genealogiei lui Iisus, ca fiul unui oarecare Iosif. Altul este Iuda-Apostolul, numit și Iuda al lui Iacov, care este același cu Iuda Tadeul (Levi). Mai este, în Noul Testament, Iuda, „ruda Domnului”, numit și „fratele” Domnului, conducătorul comunității creștine din Ierusalim. Acesta este autorul epistolei care-i poartă numele și pe care a scris-o între anii 64-66.

(Material complet pe www.culturaarsmundi.ro)

Parohia „Sfântul Grigorie Teologul” din Schiedam-Rotterdam este prima și unica parohie din diaspora care are un puiet descendent din Teiul lui Eminescu

29 MARTIE 2022 14:00 MITROPOLIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A EUROPEI OCCIDENTALE ȘI MERIDIONALE

La sărbătoarea Bunei Vestiri, cinstită în Parohia „Sfântul Grigorie Teo-logul” din Schiedam la 26 martie a.c., după săvârșirea Sfintei Liturghii de către părintele paroh și protopop Ioan Dură, a avut loc momentul plantării în grădina bisericii a unui puiet descendent din Teiul lui Eminescu, puiet care a fost dăruit parohiei de Grădina Botanică „Anastasie Fătu” din Iași. În prezența reprezentantului Ambasadei României în Regatul Țărilor de Jos, a enoriașilor parohiei și a elevilor școlii parohiale, părintele Ioan Dură a binecuvântat locul plantării, a stropit cu apă sfințită puietul de tei și a mulțumit directorului Grădinii Botanice din Iași, prof. univ. dr. Cătălin Tănase, pentru darul cu care a onorat comunitatea românească. A urmat plantarea puietului, pentru care s-a folosit, prin grija grădinii botanice, și pământ românesc.

În cuvântul său, părintele paroh a evocat personalitatea lui Mihai Eminescu, pe care l-a numit „apostol și martir al neamului românesc, relicvă sfântă a acestuia”, precum și jertfa și patriotismul „poetului nepereche”, dragostea acestuia de patrie și neam. „Ca mare apărător al Bisericii Ortodoxe, pe care a văzut-o ca fiind Maica neamului românesc, se cuvine să-l canonizăm în sufletele noastre pe Eminescu și să-l avem ca reper al neamului românesc” – a îndemnat preotul Ioan Dură. Cu binecuvântarea părintelui paroh a fost instituită în parohie „Ziua Teiului lui Eminescu”, care va fi sărbătorită la 15 iunie, ziua trecerii la cele veșnice a marelui poet. Plantarea puietului descendent din Teiul lui Eminescu a fost urmată de un moment de poezie eminesciană susținut de școala parohială și enoriașe ale parohiei.

Sărbătoarea Bunei Vestiri închinată Maicii Domnului a fost și un prilej de a aduce un omagiu Femeii Creștine Ortodoxe, prin organizarea de către Asociația „Doamna Maria Brâncoveanu” a unei conferințe dedicate Virginiei Andreescu Haret, prima femeie arhitect din România. Parohia „Sf. Grigorie Teologul” din Țările de Jos a împlinit 41 de ani de activitatea neîntreruptă prin grija și strădania părintelui protopop Ioan Dură, al cărei fondator și ctitor este. (DOXOLOGIA.RO, 29.03.2022)

UN LĂSTAR DIN TEIUL LUI EMINESCU ÎN REGATUL ȚĂRILOR DE JOS

Părintele Ioan Dură, unul dintre cei mai reprezentativi clerici ortodocși români, Doctor în Teologie al Universității din Atena, respectiv Doctor în Istorie al Universității Catolice Pontificale din Louvain, a plantat în curtea Parohiei Ortodoxe Române ”Sfântul Grigorie Teologul” din Schiedam, în calitate de paroh și protopop, un puiet descinzând din Teiul lui Eminescu, pe care credincioșii români din amintita parohie l-au primit din partea Grădinii Botanice „Anastasie Fătu” din Iași. Acest fapt plin de semnificații s-a petrecut de curând, iar Părintele doctor Ioan Dură a dat binecuvântare pentru ca în obștea pomenită, în fiecare an de 15 iunie, data trecerii la cele veșnice a marelui poet, să fie instituită ”Ziua Teiului lui Eminescu”.

Dan CIACHIR

(16 apr. 2022 / 15:26, dcnews.ro)

Parohia „Sfântul Grigorie Teologul” din Schiedam - Rotterdam, alături de refugiații ucraineni

În Sfântul și Marele Post, cu binecuvântarea părintelui Ioan Dură, Parohia „Sfântul Grigorie Teologul” din Schiedam, cea mai veche parohie ortodoxă română din Țările de Jos, a trimis un ajutor umanitar de 1.700 de euro Mănăstirii Sihăstria Putnei care contribuie, împreună cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, la acordarea de asistență refugiaților ucraineni: transport, spații de cazare, pachete cu mâncare, hrană caldă. Mănăstirea Sihăstria Putnei a confirmat primirea sumei și a mulțumit pentru acest sprijin care i-a fost oferit. De asemenea, în perioada următoare, pentru a veni în întâmpinarea nevoii de rugăciune într-un locaș bisericesc ortodox, cu binecuvântarea părintelui paroh, biserica Parohiei „Sfântul Grigorie Teologul” din Schiedam va fi deschisă refugiaților din Ucraina, după un program în prealabil stabilit. Parohia a împlinit 41 de ani de activitate neîntreruptă prin strădania preotului protopop Ioan Dură, al cărei întemeietor și ctitor este.

18 APRILIE 2022 16:02, Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale

UN PUNCT DE REFERINȚĂ PE HARTA BUCUREȘTIULUI - INSTITUTUL NAȚIONAL DE GERIATRIE ȘI GERONTOLOGIE "ANA ASLAN". O ANIVERSARE CARE OBLIGĂ

Tanța TĂNĂSESCU

În anul acesta, parcă mai bogat în aniversări decât alții, marcăm împlinirea a 125 de ani de la dispariția ilustrei savante, Acad. Prof. Dr. Ana Aslan, o somitate în domeniul geriatriei și gerontologiei, și totodată a 70 de ani de la înființarea primului institut de geriatrie din lume. În acest context este pentru noi un fericit prilej de a evoca personalitatea unei ilustre Doamne a medicinei românești și, în același timp, a renumitei sale instituții, cunoscută în întreaga lume: Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie "Ana Aslan".

Mai întâi, să rememorăm biografia patroanei spirituale, viața și activitatea aceleia a cărei recunoaștere internațională era unanim apreciată: Acad. Prof. Dr. Ana Aslan a fost numită președinte de Medicină Profilactică și Igienă de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS) în 1959, a fost membră a unor prestigioase societăți (Societatea Americană de Gerontologie, 1965, membră a Academiei de Științe din New York, 1968), reprezentanta României la ONU pentru domeniul gerontologiei. Din nefericire, medicul și savantul român nu a fost în atenția juriului pentru decernarea Premiului Nobel pentru medicină.

Personalitate legendară a științei medicale din țara noastră, biografia sa profesională începe în timpul Primului Război Mondial, ca asistentă medicală, pe frontul de la Iași, dăruindu-se îngrijirii soldaților români în spitalele militare.

Stabilită la București, după terminarea Primului Război Mondial, aceasta, deși era tânără studentă, are șansa să lucreze cu renumitul neurolog Gh. Marinescu, începând cu anul 1919. Confirmând setea sa de cunoaștere, Ana Aslan își finalizează studiile cu un doctorat în fiziologie cardiovasculară, sub îndrumarea marelui savant fiziolog, Daniel Danielpolu (1922-1924).

După o perioadă de aproape 3 decenii în lumea spitalelor, la catedră sau în cercetare, în anul 1949 Ana Aslan devine șefa Secției de Fiziologie a Institutului de Endocrinologie din București, punctul de plecare al carierei sale de gerontolog, colaborând cu profesorul C. I. Parhon, întemeietorul primei Catedre de Endocrinologie din lume (1933), director al Institutului de Endocrinologie și al Institutului de Gerontologie și Geriatrie, înființat în anul 1952. Acesta din urmă, prima instituție din lume de o asemenea factură, a constituit un model de urmat pentru țările dezvoltate, recunoscut ca atare de OMS, în 1964, în domeniul curativ dar și de cercetare.

Cum majoritatea afecțiunilor degenerative se manifestau la persoanele în vârstă (afecțiuni reumatologice sau osteoartrite), Ana Aslan a administrat pacienților săi procaină (novocaină), studiind totodată și efectele de durată. Prima constatare: acest produs era eficace în îmbunătățirea tulburărilor distrofice (procese degenerative în zona aparatului muscular), la persoanele de vârsta a treia.

Continuând cercetarea, în laboratoarele acestui institut s-a reușit să se sintetizeze o moleculă de procaină într-o nouă formulă chimică (celebrul Gerovital H3), produs miraculos, venerat de unii medici, obținând Brevet OSIM 42270/1958, sub numele „Gerovital H3: Produs procaină pentru tratarea bătrâneții și a altor boli metabolice și nutriționale".

Formula produsului a fost considerată secret de stat, deși au existat nu mai puțin de 150 de laboratoare din lumea întreagă, care au încercat să sintetizeze un produs similar și să concureze faimosul Gerovital H3.

Cu toate că nu a primit autorizare de folosire în SUA, în 1982, Gerovital H3 a primit totuși aprobare pentru distribuire în peste 30 de țări ale lumii. Ana Aslan, inventatoarea acestui produs, împreună cu colectivul condus de ea, a demonstrat întregii lumi următoarele: studiile clinice, efectuate pe aproape 300 000 de pacienți, au dovedit următoarele rezultate ale tratamentului cu procaină la pacienții vârstnici: reducerea depresiei și a anxietății; creșterea dorinței de a trăi; creșterea capacității fizice și intelectuale, în special în ceea ce privește recuperarea memoriei și a facultăților auditive, vizuale și olfactive; îmbunătățirea aspectului pielii și părului; reducerea petelor de vârstă și a keratozelor; creșterea tonusului muscular și a mobilității articulațiilor; creșterea părului și repigmentarea, pe lângă normalizarea tensiunii arteriale. În plus, s-a confirmat efectul benefic al acestui tratament, care produce o acțiune stimulativă asupra regenerării ficatului, mucoasei gastrice și a măduvei osoase, dar și asupra regenerării fiziologice și morfologice a mușchilor striați și a sistemului nervos periferic. Continuând cercetările, Ana Aslan a dezvoltat, împreună cu farmacista Elena Polovrăgeanu, un alt produs minune, „Aslavital", care atenuează efectele adverse ale îmbătrânirii asupra pielii, brevetat și fabricat industrial din 1980.

Sediul central al Institutului Național de Geriatrie și Gerontologie "Ana Aslan", o clădire dreptunghiulară, lungă de 70 m, cu trei nivele, înconjurată de un parc mirific, situat în str. Mânăstirea Căldărușani nr. 9, este un imobil construit în anul 1894 de către Regina Elisabeta, care poartă semnătura marelui arhitect Ion Mincu. Impresionează decorul ceramic, în stil autentic românesc. Culoarul central din interior este decorat cu mozaicuri, în timp ce exteriorul este alcătuit din simboluri ale tuturor regiunilor României, în teracotă verde. Din punct de vedere funcțional, schema gândită de Acad. Prof. Dr. Ana Aslan pune în prim plan cercetarea științifică, experimentală, înființându-se laboratoare de fiziologie, imunologie, biochimie, biofizică, genetică și cultură tisulară, patologie și histochimie, în timp ce ambulatoriul asigură îngrijiri geriatrice pentru întregul București. Savanta româncă preconiza realizarea unui sistem profilactic de îngrijire a sănătății, disponibil gratuit pentru întreaga populație, încât aceasta să poată trăi ani îndelungați cu demnitate și sănătate. Ana Aslan a reușit să creeze o asistență publică vastă, în domeniul geriatric, nu numai în domeniul tratării simptomatologiei deja instalate, ci și în cel profilactic. Ca urmare, înainte de 1989 existau în România 218 clinici de geriatrie, iar fiecare român a obținut posibilitatea de a beneficia de trei tratamente gratuite pe an, deci o cură geriatrică eficientă! În acest timp, au apărut și primele clinici hoteliere de geriatrie, cum au fost acelea de la Park Hotel - București (1974), Eforie Nord, Techirghiol, Călimănești, etc. Tot atunci, Ana Aslan a reușit să creeze o modernă secție de geriatrie la Otopeni (1974), situată într-un parc întins pe 11 hectare, cu cele mai moderne condiții de examinare medicală de înaltă calificare și de îngrijire în condiții hoteliere de cinci stele, unde a avut ca pacienți de la politicieni de top, regi, regine, șefi de stat, vedete internaționale, până la oameni simpli. La Institutul central din București, ca și la Otopeni, se făcea coadă la tratamentul Acad. Prof. Dr. Ana Aslan. Spre sfârșitul vieții, Acad. Prof. Dr. Ana Aslan a oferit cu generozitate o mare parte din know-how-ul său unor centre de excelență, care sunt adeptele metodei propuse de Ana Aslan. Din păcate, Ana Aslan-Vasilichia a murit la 20 mai 1988, la vârsta de 91 de ani, fără a avea moștenitori legali sau testamentari, întreaga masă succesorală a revenit Statului Român.

În urmă cu patru decenii, fondatoarea acestui institut manifesta o vitalitate debordantă. Astfel, la data de 28 sept. 1981, Acad. Prof. Dr. Ana Aslan, aflată la cea de a 5-a vizită în Spania, participă la deschiderea unui centru pentru combaterea bătrâneții, care îi poartă numele: Institutul Spaniol Ana Aslan, care făcea parte, la acea dată, din lanțul de 150 de centre răspândite în întreaga lume. Institutul se afla în Complexul Azca din Madrid (Centro Azca, Plaza Pablo Ruiz Picasso de Madrid), purtând numele de Hispanic Aslan, de fapt versiunea spaniolă a Institutului Ana Aslan de la București, unde lucrau, atunci, circa 25 de specialiști: specialiști în geriatrie, cardiologi, chirurgi plasticieni, dermatologi, ginecologi, reumatologi, psihiatri și un număr de experți - lucrători de la o instituție privată, o societate pe acțiuni – pacienții având peste șaizeci de ani. Îngrijirea pacienților costa atunci aproximativ 75.000 de pesete, indiferent dacă tratamentul dura o lună sau opt.

Medicamentul minune, celebrul Gerovital, care nu are efecte secundare, prelungind viața activă a oamenilor, este vândut și azi în Peninsula Iberică, exclusiv în farmacii. Acesta este doar un exemplu asupra modului în care este promovată această epocală descoperire a școlii medicale românești. În prezent, la nivelul anului 2022, mai există câteva centre renumite, unde se practică veritabile cure de întinerire: Elveția, Germania, Spania, SUA, Cehia, Egipt și, desigur, România.

Se cuvine să aducem mulțumiri colectivului de medici și cadre medicale, care dovedesc prin pasiune și dăruire, prin înaltă pregătire științifică, faptul că sunt demni urmași ai celei care a dat strălucire unei nobile profesii, dedicată vieții și sănătății oamenilor, Acad. Prof. Dr. Ana Aslan.

VÂLCEANUL MIHAI PETRE - SCRIITOR ȘI FILOLOG DE RENUME!

Constantin ZĂRNESCU

Prof. Mihai Petre, colegul nostru de studii filologice, din urmă cu exact 50 de ani, la Cluj, avându-l mentor pe ilustrul teoretician literar Ion Vlad, s-a născut la Suteşti – Vâlcea, în 1949. Eu m-am orientat spre proză, reportaj, publicistică; el spre lingvistică și, apoi, istorie literară, participând, amândoi, cu comunicări științifice, la toate colocviile și evenimentele (festivalurilor studențești).

Mihai Petre a debutat în publicația de prestigiu național „Limba română", în „Studii de onomastică", „Vatra", „Pro Saeculum", *„Convorbiri literare". Toponimia urbană românească* (2001) e una din cărțile sale cele mai utilizate, astăzi, însă abia după ce și-a publicat și volumele „Interviuri ardelene", „Vocația dăruirii"; apoi volumul de nuvele „Corvin Caffe", „dascălul" Mihai Petre devine o personalitate apreciabilă, cunoscută, continuând cu romanele: *Tăieri în alb* și *Birtul din Parc* (2019). În 2020 și 2021 a revenit, în spiritul profesorului și prozatorului, caracterul „obsidial" al lecturilor sale, din tinerețe: *Caragiale – lecturi perspective* și, astăzi, *Grigore Ureche – un cronicar în cinci ferestre* (Ed. Limes, cu o *Prezentare* a foarte activului scriitor, publicist, om de televiziune, Ovidiu Pecican, care conclude, esențial: „*Letopisețul Țării Moldovei* este cea mai cunoscută cronică românească". De la Nicolae Iorga, care l-a reactualizat, re-memorat și „contemporanizat" pe Ștefan cel Mare, prin *Cronica* lui Ureche și până la strănepotul său, de azi, Dinu Niculai Ureche, directorul Editurii Napoca Star (Cluj), nu există român care să nu fi auzit de numele și renumele „părintelui" scriitorilor, care nu mai creează sub obediența domnitorilor, sau unor vlădici, ci gândul le este „la nepoți și strănepoți, la feciori și fete", la educația lor. „Fortuna Labilis" (soarta trecătoare), „Vanitas vanitatis" (trufia, „deșertăciunile", mândria, vanitățile); precum și *Psalmul davidian 33,* continuă să fie folosite de învățații renascentiști, medievali, idei contemporane, în epocă, cu *Învățăturile lui Neagoe Basarab...*

Mihai Petre deplânge, mai ales după Revoluția din Decembrie 1989, că în afară de studenții umaniști, cu bibliografiile lor, nu se mai citește „cronica" lui Ureche; și această constatare a fost făcută, încă de la Eugen Lovinescu!... Succesiunea generațiilor, interpretările suferite, trecerea și presiunea Timpului, produc „mutații ale valorilor estetice!...": „arhaitate a sensurilor și expresiei".

Cum aduce, în contemporaneitate, autorul nostru, noua *receptivitate* și *plăcere a lecturii (Cronicii)?* El constată o anume *persabilitate* și *caducitate* a limbajurilor (criticilor și istoricilor, inclusiv *literari*) în a-l recupera pe G. Ureche. Enumerând personalități și școli (curente, concepții), de la Roman Jakobson, la Eugen Negrici, Mihai Petre citează („pomenește") concepte *învechite,* altele noi, pe cale de a se „toci": actant, agent, pacient, receptor-emițător-transmițător etc.

G. Ureche este memorabil și unic, pentru cititorii rafinați, invitând la „bucurii" ale cunoașterii „stilurilor arhaice", păstrându-se în memoria noastră, toată viața. De aceea, prețuim capitolul final al volumului lui Mihai Petre: *Ferestre întredeschise ale vorbei-vorbirii la Ureche. Popular Culture-Audiovizualul* contemporan ne face să-l înțelegem pe cronicarul-scriitor, prin conceptul (antic și modern) de oralitate. Când nu vede, nu ascultă, sau nu e de față, „autoarele" medieval al „operei" devine „neutru"; iar expunerea – „relativă". Aici *vel-logofătul* moldovan e vizionar, deschis – ca o fereastră, spre viitor:

„...în vremea lui Vodă Șchiopul au fost *semne cerești;* o stea cu coadă!..." Sau, cum zic unii: „cometha"! „Doritor (sunt) să nu mă aflu *scrietoriu* de cuvinte deșarte; ci de *cuvinte de dreptate!..."* Dar: „Nu scriu toți într-un chip!... Toți să tocmesc" (cu păreri, opinii, diferă-negociază!). Remarcabil!

Verbul *a zice,* cardinal în narațiunile orale, care sunt transpuse, pe-trecute în *Cronică:* „Unii zic că au fost scoși ochii", „alții zic că Ion Vodă (cel Cumplit) a fost fecior de armean; alții că a fost feciorul unui Ștefan..." „Alții zic *să fie zis!..."* Despre întâmplări nemaipomenite, miracole: „mulți zic să se fi arătat Sfântul Procopie!..." „Alții zic de Sfântul Dimitrie!..." „Semne pe cer!..."

Precum „lăcustele" lui Neculce, aceste mici narațiuni istorice (*Aprodul Purice, Portretul voievodului Ștefan, Răpirea regelui Matei Corvin, la Baia),* apropiindu-se de „proza clasică", au fost introduse de contemporanul nostru Eugen Negrici în conceptul de necombătut și neperisabil: „Expresivitatea voluntară".

Mihai Petre, originarul vâlcean, nu e, azi, doar lingvistul de odinioară, ci și un publicist, nuvelist, istoric literare de apreciabilă valoare.

MEMORIAL „ALEXANDRU POPESCU – MIHĂEȘTI"

Gheorghe PANTELIMON

Pe 2 aprilie 2022 s-a împlinit un an de la trecerea în eternitate a remarcabilului cărturar vâlcean, prof. univ. dr. Alexandru Popescu-Mihăești. Pentru a-i cinsti memoria și pentru a aduce o alinare familiei sale îndurerate, Forumul Cultural al Râmnicului a inițiat un memorial, care se va desfășura în fiecare an. Prima ediție a avut loc pe 31 martie 2022, în Sala de conferințe a Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul" Vâlcea, în organizarea Forumului Cultural al Râmnicului, Asociației Seniorilor din Educație, Știință și Cultură și Ateneului „Meșterul Manole". La acest eveniment comemorativ a participat doamna Ioana Popescu, soția domnului profesor, fiicele Liviana Crinuța Popescu, Liliana Codruța Foday și nepotul, Andrei Foday. Asistența a fost formată din membri ai celor două organizații neguvernamentale, cadre didactice din învățământul preuniversitar și superior, oameni de cultură, ziariști etc. Consiliul Județean Vâlcea a fost reprezentat de domnul Marius Cosmeanu. Printre invitați s-au aflat doamna ing. Doina Glăvan, care conduce Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale și domnul conf. univ. dr. Remus Grigorescu, managerul Bibliotecii Județene.

În debutul manifestării, participanții, împreună cu părintele Nicolae State Burluși, au spus o pioasă rugăciune. În Cuvântul de deschidere, prof. Gheorghe Pantelimon, vicepreședinte al Forumului Cultural al Râmnicului și președinte executiv al Asociației Seniorilor, s-a referit la semnificația deosebită a acțiunii, la personalitatea complexă, enciclopedică, a marelui dispărut. Plecarea sa pentru totdeauna dintre noi este o pierdere irecuperabilă pentru învățământul și cultura județului nostru și a întregii țări. Părintele Constantin Olariu a transmis un Mesaj impresionant din partea Înaltpreasfințitului Părinte dr. Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, apreciat de întreaga asistență, care ilustrează portretul luminos al intelectualului de frunte, cu statornică credință în Dumnezeu, care a fost distinsul Alexandru Popescu-Mihăești, om de cultură și model de demnitate. Cu acest prilej s-a organizat și o expoziție cu lucrările științifice pe care le-a elaborat.

Despre biografia sa impresionantă s-a scris mult, în termeni elogioși. În anul 2013, la Editura „Fântâna lui Manole" din Râmnicu Vâlcea, a apărut volumul aniversar „In honorem Alexandru Popescu-Mihăești 80", realizat în cadrul Forumului Cultural al Râmnicului și tipărit cu sprijinul Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea, ediție îngrijită de Ion Soare, Gheorghe Deaconu și Eugen Petrescu. Domnul conf. univ. dr. Ioan St. Lazăr, secretar al Forumului Cultural al Râmnicului, moderatorul acțiunii, a prezentat, în calitate de redactor, broșura omagială „In memoriam prof. univ. dr. Alexandru Popescu-Mihăești (1933-2021)", în care cei 22 de autori surprind, cu talent și acuratețe, aspecte semnificative din viața și activitatea prodigioasă a domnului profesor. În lucrare este prezent și domnia sa cu unele reflecții despre „Vintilă I. Brătianu, model uman, o viață închinată progresului și prosperității neamului românesc" și despre om, „creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu", care se crede măsură a tuturor lucrurilor, pe care îl îndeamnă să se apropie smerit și cu umilință de forța Divină și să-și iubească necondiționat aproapele. De asemenea își expune profesiunea de credință: „nimic nu are valoare, dacă nu servește semenilor".

În cadrul întrunirii și-au expus opiniile 21 de participanți, care, cu emoție și prețuire, s-au referit la performanțele profesionale ale magistrului, la domeniile de activitate care l-au consacrat: învățător haretian, cadru didactic universitar, îndrumător al educatorilor, lingvist, pedagog, psiholog, cercetător științific, autor de cărți, publicist, manager și umanist creștin. De asemenea au evocat episoade din viața și activitatea domnului profesor și au prezentat lecturi din operele sale. Pe lista vorbitorilor s-au aflat: istoricul Eugen Petrescu, prof. Mihai Călugărițoiu, înv. Ioan Luca, profesorii Mihai Mustățea, Nicolae Daneș, Emil Diaconescu, Nelu Barbu, conf. univ. dr. Gheorghe Bonciu, col (rtg) Mihai Popa, prof. Elena Stoica, conf. univ. dr. Elena Diaconu- care a fost colegă cu dl. prof. Alexandru Popescu-Mihăești la Universitatea „Spiru Haret", prof. Constantin Grigore, dl. Marius Cosmeanu, doamnele Mariana Păun și Crinuța Popescu, tânărul polisportiv Andrei Foday, prof. Nicolae Dinescu, fost discipol al maestrului, prof. Ioan Rancea și părintele Nicolae State Burluși.

(Continuare în pag. 14)

TRĂSĂTURILE CULTULUI DIVIN ORTODOX.

Soluții pentru ieșirea din criza liturgică actuală

!

Pr. dr. Constantin MĂNESCU

Cuvântul cult este de origine latinească și derivă de la forma de supin (cultum) a verbului colo, colere, colui, cultum, care are mai multe sensuri: a cultiva, a munci pământul, a-și avea așezarea, a locui, a purta de grijă, a proteja, a se îngriji de, a respecta, a cinsti, a venera, a celebra cu sfințenie, a respecta, a adora[1]. În antichitate, în domeniul religios, cultul (deus colere) însemna cinstirea care se dădea zeităților adorate, adică atât teama și respectul față de zei, cât și ceremoniile religioase prin care aceștia erau cinstiți sau adorați și prin care adoratorii credeau că se pun în contact cu divinitățile diferite. Majoritatea popoarelor primitive păgâne credeau în existența spiritelor, bune sau rele, și mulți credeau că printre acestea sunt spiritele morților, adică ale strămoșilor lor. Dorința de a asigura confortul spiritelor binevoitoare și de a împiedica acțiunile celor rău-voitoare ducea deseori la „cultul morților"; pentru atingerea acestor scopuri erau făcute diferite servicii, cum erau pregătirea morților pentru înmormântare și punerea de mâncare și băutură în mormânt. Aceste practici se bazau pe credința în viața de după moarte și se întâlnesc la majoritatea popoarelor din antichitate[2].

Antichitatea a fost marcată de asemenea, printre altele, de ideea veșnicei metamorfoze și de ideea eroicului. În decursul vremurilor, în păgânism, a existat cultul eroilor, adică cinstirea eroilor ca agenți ai tuturor metamorfozelor, ai tuturor prefacerilor pe care le-au cunoscut societățile omenești. Cultul sau cinstirea eroilor, ca oameni trimiși de divinitate pe pământ, pe care omenirea este silită să-i asculte și să-i urmeze, a cunoscut în istorie mai multe categorii de eroi: eroul ca divinitate, ca profet, ca preot, ca om de litere, ca rege. Cultul eroilor se baza pe ideea că aceștia erau spirite luminate trimise în lume, erau izvoare vii de lumină, în apropierea cărora orice om de rând căuta să-și găsească un loc. Ei erau lumina care luminează, care a luminat înainte de Mântuitorul Hristos întunericul lumii, și aceasta nu numai ca o lampă aprinsă, ci ca o făclie naturală strălucind ca un dar al Cerului[3].

Transpunându-ne pe teren creștin, cultul înseamnă, în general, orice formă sau act religios, menit să pună pe om în legătură cu Dumnezeu, exprimând, pe de o parte, cinstirea sau respectul față de Dumnezeu, iar pe de alta mijlocind sfințirea omului sau împărtășirea harului dumnezeiesc[4].

Esența și fundamentul universal al cultului divin ortodox este sentimentul că ne aflăm în fața lui Dumnezeu și că intrăm în legătură cu El, prin invocarea numelui Său, prin rugăciune sau prin alte mijloace. Convorbirea cu Dumnezeu prin rugăciune este posibilă pentru că Dumnezeu este Treime de Persoane, este ființă vie, nu este o noțiune abstractă, cu care să nu poți intra în comuniune. Omul este o scânteie din divinitate. Funcțiunile sufletului uman sunt: rațiunea, sentimentul și voința. Partea rațională a sufletului se numește spirit (lat. spiritus) și de aceea omul se numește ființă spirituală, care poate lua legătura cu Dumnezeu prin cultul divin. Sfinții Părinți care s-au ocupat de doctrina spiritualității ortodoxe vorbesc de trei trepte ale vieții spirituale sau ale progresului spre sfințire, care au legătură între ele și care pun o ordine în viața noastră, în existența noastră. Acestea sunt:

1) Curățirea de patimi și câștigarea virtuților, pentru că deschiderea către Dumnezeu este posibilă numai dacă voința se eliberează de dorințele păti-mașe;

2) Contemplarea „rațiunilor" divine ale lucrurilor, sau concentrarea vederii spiritului spre Dumnezeu, rațiuni care au lucrat împreună cu creația;

3) Unirea nemijlocită sau experierea imediată a lui Dumnezeu, stadiul ultim al îndumnezeirii, în care Dumnezeu este mai activ decât subiectul uman. Este starea superioară în cunoașterea lui Dumnezeu, El fiind „Rațiunea Unică și Ultimă" a existenței[5].

După ființa și esența lui, cultul divin poate fi intern (lăuntric) și extern (exteriorizat în forme văzute).

Cultul intern, care se mai numește și subiectiv sau teologic, este definit ca o atitudine de respect, de omagiu sau de cinstire care rămâne ascunsă în suflet sau se traduce numai în forme lăuntrice (ca, de exemplu: pietate, virtuți morale, contemplație sau meditație religioasă). În această stare inițială, cultul are un caracter individual și oarecum spiritual (imaterial), fiindcă el rămâne ascuns, nevăzut. S-ar putea afirma că la baza cultului stă ideea sau simțirea religioasă, care constituie fondul sau esența cultului.

Dar în general, cultul nu poate rămâne multă vreme în această stare embrionară, lăuntrică și invizibilă. Ca orice idee sau sentiment, și sentimentul religios cere în chip firesc să se exteriorizeze, adică să se exprime în afară, prin forme vizibile, perceptibile (acte religioase, rituri), devenind deci, în mod inevitabil, cult extern[6].

Între fondul sau esența cultului și între formele lui externe trebuie să existe o strânsă legătură, o unitate și continuitate neîntreruptă, ca între rădăcina copacilor de o parte și coroana lor de ramuri, frunze și flori, de alta. Cultul intern, lipsit de forme externe de manifestare, nu poate să vieze, pentru că se atrofiază și moare, sau, când formele externe sunt reprimate sau înăbușite, ele degenerează în forme denaturate sau periculoase de viață religioasă: misticism exagerat, fanatism religios sau pietism anemic, gol și sterp.

Dimpotrivă, atunci când formele externe de cult sunt lipsite de suportul fondului sufletesc, lăuntric, din care ele trebuie să isvorască, pietate internă, simțire religioasă, evlavie, conștiință și cultură religioasă, ele degenerează în forme goale și lipsite de conținut religios, în ritualism, formalism, bigotism sau alte forme pseudo-religioase, care se îndeplinesc automat și în chip mecanic, în virtutea tradiției, a deprinderii sau a ignoranței religioase.

După subiectul sau persoanele care îl practică, cultul poate fi:

1. individual, particular sau personal, atunci când este practicat de fiecare ins în parte, independent de societatea religioasă în care este integrat.

Cultul divin particular constă în rugăciunea particulară, personală sau individuală pe care fiecare credincios o înalță lui Dumnezeu. Aceasta se poate face oricând și oricum, adică în forme neîngrădite de nici o regulă sau rânduială. Pentru o astfel de rugăciune nu există, deci, nici termene sau soroace anumite și nici formulare sau rânduieli oficiale, fixate sau stabilite dinainte. În cultul particular, putem să ne rugăm lui Dumnezeu, să-L cinstim și să-L lăudăm în orice vreme, necontenit, precum zice psalmistul David: „Binecuvânta-voi pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea" (Psalmul XXXIII, 1). Tot așa ne îndeamnă Mântuitorul Însuși: „Privegheați, deci, rugându-vă în toată vremea..." (Luca XXI, 36; comp. Matei XXIV, 42 și Marcu XIII, 33; XIV, 38), iar Sfântul Apostol Pavel repetă această recomandație: „Rugați-vă neîncetat" (I Tesaloniceni V, 17) și: „Mulțumiți pururea pentru toate, în numele Domnului nostru Iisus Hristos!" (Efeseni V, 20). Argumentul cel mai important pentru cultul divin particular îl constituie cuvintele Mântuitorului din Predica de pe munte: „Tu, însă, când te rogi, intră în cămara ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, care este în ascuns, îți va răsplăti ție" (Matei VI, 6).

Rugăciunea particulară este ridicarea minții și a voii noastre către Dumnezeu[7]. Evagrie Monahul zice că „rugăciunea este vorbirea minții cu Dumnezeu"[8]. De aceea se cuvine ca atunci când stăm de vorbă cu Dumnezeu, adică atunci când stăm la rugăciune, să alungăm din gândul nostru orice grijă și să îndreptăm toate puterile duhului nostru numai la Dumnezeu. Adică, cugetul să gândească la El, ținerea de minte (memoria) să uite toate cele pământești, iar inima, vorbind cu El, să salte de bucurie și de dragoste. Căci „cel ce iubește pe Dumnezeu de-a pururi stă de vorbă cu Dânsul, cum ar sta cu un tată, alungând orice gând pătimaș"[9].

2. Cu totul altfel stau însă lucrurile când este vorba de cultul divin public, social sau colectiv, care este practicat de grupuri întregi de persoane, unite între ele, sau încadrate în aceeași colectivitate religioasă, prin identitatea concepției sau a simțirii religioase și prin aceea a formelor de cult. Esența cultului divin public o constituie rugăciunea obștească a Bisericii, adică rugăciunea făcută în comun, de către toți credincioșii, sau pentru nevoile spirituale ale obștii credincioșilor, prin mijlocirea sfinților slujitori[10].

Note bibliografice:

1) G. Guțu, *Dicționar latin-român*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 212.
2) J. D. Douglas, redactor principal, *Dicționar Biblic*, editat de Societatea Misionară Română, Editura „Cartea Creștină", Oradea, 1995, p. 307.
3) Thomas Caryle, *Eroii, cultul eroilor și eroicul în istorie*, traducere din limba engleză de C. Antoniade, București, 1910, p. 2.
4) Preot Prof. Dr. Ene Branișteș, *Literatura generală cu noțiuni de artă bisericească*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985, p. 51.
5) Pr. Prof. Dr. Ion Bria, *Dicționar de teologie ortodoxă de la A la Z*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, p. 346.
6) Preot Prof. Dr. Ene Branișteș, op. cit., p. 52.
7) Evagrie Monahul, *Cuvânt despre rugăciune*, în „Filocalia", vol I, trad. de Pr. Dr. D. Stăniloaie, Sibiu, 1946, p. 80.
8) Ibidem, p. 57.
9) Ibidem, p. 54.
10) Pr. Prof. Dr. Ene Branișteș, *Liturgica specială pentru facultățile de teologie*, Ediția a V-a, Editura Lumea Credinței, București, 2008, p. 15.

SC Perfect ArgBuild SRL
• Construcții • Vânzări imobiliare
• Formare profesională
perfectargbuild@gmail.com

SC AS FORMARE SRL
• Furnizor de formare profesională
Râmnicu Vâlcea, str. Calea București, nr. 265G, județul Vâlcea, as.formare@gmail.com

ASOCIAȚIA SOCIOPROFESIONALĂ TSPR
• Furnizor de formare profesională și servicii sociale, Telefon: 0744658748

AL. FLORIN ȚENE: „RĂZBUNAREA GEMENELOR”

Petre CICHIRDAN

Carte apărută în anul 2015, roman, Editura Nico, Târgu Mureș, cu o prefață semnată de Mariana Cristescu la care și-au dat concursul George Roca care a realizat coperta, Nicolae Băciuț-Lector și Sergiu Paul Băciuț - Tehnoredactarea... O carte care încearcă să țină timpul în loc, „o parte din marea frescă românească, formată din romanele: *Un ocean de deșert , Chipul din oglindă, Insula viscolului, Orbul din Muzeul satului, Geamănul din oglindă, Inelul de iarbă* în care este oglindită societatea comunistă dintr-un secol întunecat” (după cum ne spune chiar autorul în capitolul „Argument”).

Cartea, odată începută, trezește un interes cu totul special, realitatea și ficțiunea dintr-o realitate postbelică de început în orășelul numit Drăgășani împletindu-se măiastru, așa cum numai un maestru al literei și imaginii artistice se pricepe să o facă! Atât de mult ne-a captivat volumul propus spre analiză astăzi, încât, nu ne-am putut abține și imediat după lecturare l-am întrebat pe autor, pe poșta electronică, cât din tot ce a descris el este real?...Nimic!... ne-a venit promt răspunsul! Cum adică nimic?...ne-am întrebat! Sunt atâtea lucruri reale în această carte și atunci ne-au venit în minte cuvintele scrise de Țene în cartea lecturată cu un an înainte „Aventurile ideilor printre metafore” unde domnia sa declară într-un articol: între personajele operei literare și autor nu există nici o legătură! Sau textual zis: „Eul dintr-o narațiune nu este același cu autorul” (pag 14 op.cit.).

Totuși, esențialul rămâne sau cel puțin se vrea!... cartea este o frescă a societății românești postbelice specifică perioadei imediat următoare datei de 23 august 1944 pe care comuniștii români au declarat-o cea mai mare sărbătoare a țării în sec XX, că, mai apoi, nu au mai avut timpul și prilejul să o continue... desigur, sărbătoarea revoluției de eliberare-sărbătoarea națională a poporului român!... Oare ce simt românii când citesc aceste rânduri acum, când văd ce se întâmplă în Ucraina? Dacă în cei 70 de ani rușii nu și-au schimbat năravul?

Să intrăm în acțiune. În Partea a I-a, Cap I (1942-1948) (*Nimeni nu m-a întrebat dacă doresc să mă nasc* - Al Florin Țene) la Drăgășani se naște și își duce prima parte a copilăriei scriitorul de mai târziu Al Florin Țene...„Erau anii de după război. Rușii erau peste tot”, și era normal ca el să afle despre Stalin care „înseamnă oțel”! Una rece alta caldă, din perioada de început îi rămâne în memorie uzina electrică. Obiectiv care, la fel ca la Râmnicu Vâlcea, nu trebuia să dispară...Dar câte nu au dispărut de atunci! Noii stăpâni de atunci, și cei de mai târziu, nu au avut darul păstrării tradițiilor, darul păstrării unei memorii vii! În Cap. II (1949-1953) - (*Valoarea unui om se măsoară după greutățile biruite de el*- Voltaire) Țene urmează școala primară la Drăgășani și obligația de a cânta imnul la începutul orelor- „o corvoadă” (de ce? Și noi râmnicenii îl cântam 10 ani mai tarziu și ne plăcea foarte mult!...personal, la Șc nr 2 construită în 1922 de italianul Copetti, eu, elev, îl dirijam zi de zi n.n). „În magazinele comerțului socialist”, aici e-aici: tatăl meu, care era primitor distribuitor de mărfuri în Gară, îi spunea *Comerț de stat* adăugându-i din când în când *nu de lucrat*! Autorul ne spune că nu se găsea aproape nimic...Da, în anii de democrație populară în Republica Populară Română a fost cartelat totul, până prin 1962, dar ce este impresionant, totul era de calitate excepțională, totul era foarte ieftin și așa cum ne spune și autorul, părinții noștri își confecționau pantofii de piele pe comandă!...pantofii trebuiau să scârție! „Moș Gerilă venea numai de 1 Ianuarie” și era foarte bogat, venea doar în Interprinderi! Dar, spunem noi, că acasă venea și de Crăciun, când se făcea Bradul, și el nu se vedea, lăsând cadourile lângă brad...și aici, trebuie să spunem depindea de familie!...Cum noi nu aveam nici un muncitor în familie, ci numai meseriași și funcționari, atunci, nu am simțit nimic din carapacea asta comunistă-socialistă de care vorbește autorul! ...culmea, fiu de contabil șef! Noi, copiii de „venetici” (albanezi, unguri, nemți, evrei, bucovineni și basarabeni) care nu aflam nimic de la părinți despre politicile vremii, trăiam ca-n Pampas (generatia 1951) mergeam cu Steaua (cu icoană în mijloc) la Crăciun, dar mai ales de Anul Nou! Și cu Sorcova (cu boabe de grâu); cântam de dimineața până seara, împreună cu maturii adunați la un lighean de colțunași, pe mai multe voci: *O brad frumos* (după 1980 copiii mei îl cântau în germană: *O Tannenbaum)* și *O ce veste minunată*! Până în 1970 noi nu știam ce este aia *membru de partid*! Nu foloseam cuvântul tovarăș, ci numai Dom, vățător, Dom... În celebrul cartier Versailles (Țigănie) toți oamenii, femei și bărbați, eram...*Domni - Doamne*!... Deși, la fel ca autorul, cântam și colindam și noi cu plăcere: „Sus, tovarăși, nu dormiți, / Vremea e să vă treziți”...Acum din păcate se cântă de 30 de ani *„Deșteaptă-te” române...* și toate versurile, devenind un lucru plictisitor, așa cum este și pusul mâinii brațului drept... la inimă!

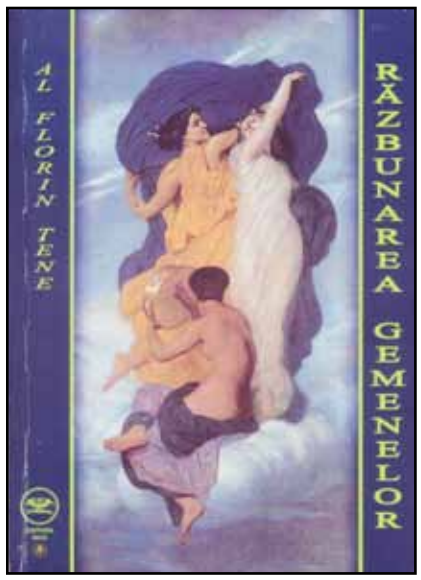

Capitolul III (1954-1957), Gimnaziul la Drăgășani, apoi Capitolul IV (1958-1960) (Prietenii sunt ca pepenii: încerci o sută, dar alegi doi, trei- Confucius)... Un capitol închinat perioadei de liceu, în care pe lângă năzdrăvănia cu aparatul de radio confecționat de autor(care îi este confiscat de Chelărescu-directorul școlii - pentru ca mai târziu să-l găsească la târgul de vechituri și să-l ia înapoi) citim cu plăcere, din nou, comparând povestea de atunci cu povestea timpului nostru, povestea cu *datul drumului* pe firul Oltului... Este un fragment în care se aduce un omagiu Oltului care parcurge întreaga regiune dintre Transilvania și Dunăre creând unele dintre regiunile cele mai frumoase, pe malurile sale....Cât de mulți au înjurat Oltul pentru sacrifiicile de vieți tinere, pentru revărsările sale...Dar nu trebuie să uităm că din revărsarea Nilului s-a născut prima mare civilizație a lumii. Din revărsările Oltului s-au născut hidrocentralele și mâlurile lacurilor de acumulare!... Au dispărut grădinile de zarzavat, sălciile și insulele sale care făceau din Olt un mini-Mississippi vâlcean și argeșean! mai mult, oltean! Nouă, râmnicenilor, cartea cu povestirile de pe Oltul timpului de atunci ne-a creat o adevărată nostalgie în care regretăm foarte mult timpul care s-a scurs și, în nici un fel ca nostalgie după comunism, ci ca o condamnare a sa, mai ales pentru comunismul post revoluționar din 1989!...Totuși în acest capitol cunoaștem data înființării Cenaclului din Drăgășani în anul 1958, iată, cu 10 ani mai devreme decât Cenalul nostru de la Liceul Vasile Roaită...O cunoaștem pe poeta Titina Nica care în 1965 prin articolul ei publicat în Secera și Ciocanul în 1965, Cenaclul drăgășenean primește numele de *Gib I. Mihăescu*!... Aflăm de primele manifeste publicate și răspândite în Drăgășani! „Oameni buni! Partidul Muncitoresc Român în frunte cu Dej ne-a furat pământul, ne minte! Ne exploatează pentru a trăi ei bine și ucid oameni. Jos Dej! Jos Jos Partidul comuniștilor criminali!”...Scriam și noi, cu zece ani mai tarziu, în revistele lui Poe, înjuram, dar în nici un caz comunismul, PRM-ul sau pe Dej...Pe Ceaușescu îl aplaudam! Înjuram pe potentații vremii care începuseră să dărâme Râmnicul vechi, pe cei care lucrau în presă - căci nu ne dădeau nici o atenție; școala o mai „înjuram” căci o voiam liberă, fără frecvență obligatorie și fără teme acasă...

Partea a II-a (*Talentul se făurește în tăcere, iar caracterul în vâltoarea vieții* - Goethe), Capitolul I (1960-1961), autorul a absolvit liceul și ca mai toți absolvenții cu părinți din clasa de mijloc s-a înscris și urmat Școala Tehnică Tipografică „Dimitrie Marinescu”...o unitate de învățământ care îți oferea o pâine imediată, dar și posibilitatea de a fi lângă (sau chiar în interiorul) sectorul de propagandă al societății românești (activitatea tipografică) cel care avea să-i transforme viața într-un adevărat roman existențial. Iată, se pregătește în sânul propagandei de partid, cel care nu mai târziu de 1989 avea să-i ceară socoteală secretarului general PCR pentru batjocorirea poporului român în ultimul deceniu de existență al PCR. Acum începe adevăratul roman... personajul principal Norin Ene (autorul) scrie manifeste, le introduce clandestin printre publicații, iubește și două femei deodată, o aventură de invidiat, atenție, amândouă, gemene, fiind lucrătoare la Serviciul de Securitate al țării!...Publică la „Gazeta Literară”, o cunoaște pe Nina Cassian (*blonda cu față de cal*) iubita lui Vladimir Colin, a lui Ion Barbu, Anghel Dumbrăveanu; și tot așa pe toți colaboratorii ei!... cadre de nădejde ale Partidului! Cum spuneam, încep scenele de dragoste, scene nepermise vârstei de 15 ani (într-un ecran panoramic imaginar) parte a romanului în care imaginația scriitorului Țene nu are rețineri, margini, cartea sa devenind un adevărat best seller pentru marea majoritate de cititori...Apare de asemenea, începe să apară în preajma sa, și *omul în haină de piele neagră*, omul de la Securitate care îl urmărește...Ne face plăcere să citim paginile în care apar artiștii plastici români ai anului 1960 care aveau lucrări în Muzeul Național de Artă din Cluj. Muzeu găzduit în celebra locație -Palatul Banffy, sec XVIII, opera arhitectului Johann Eberhard Blaumann. Nu știam că sculptorul Constantin Lucaci, maestrul meu din anul 1970, când am lucrat în atelierul lui din Pangrati, avea în 1960 lucrări în Palatul Banffy... În 1959 C. Lucaci predase la CC carnetul de membru PCR! Totuși, ce viață literară era atunci! Și ce viață literară e acum! Cât de mult contau creatorii, în dauna criticilor literari, care astăzi iau bani ca să promoveze pe câte un bocciu în revistele agreate de USR!... Vai și amar de cultura română!...În sfârșit, vă las să citiți romanul că merită...Nu-l veți lăsa din mână...și mai trebuie să citiți și printre rânduri...Nu uitați, Al Florin Țene a scris la viața dumnealui că...„Eul dintr-o narațiune nu este același cu autorul”!

DESPRE MIRAJUL LITERATURII PENTRU COPII: INTERVIU CU SCRIITOAREA TITINA NICA ȚENE

Scriitoarea Titina Nica Țene, soția scriitorului Al. Florin Țene, este autoarea unor cărți de poezie și proză pline de duioșie, talent și sensibilitate specific feminină. Membră fondatoare a Ligii Scriitorilor din România, doamna Țene s-a înscris pe scena literaturii literaturii române contemporane cu peste 15 de volume publicate* , dintre care un loc special ocupă cărțile pentru copii. Apreciate de publicul tânăr dar și de către criticii contemporani, sau pur și simplu de către iubitorii literaturii de calitate, volumele pe care le-a publicat dezvăluie portretul unei autoare carismatice, cu o uimitoare forță de seducție literară încorporată în miezul unor autentice bijuterii literare.

Liliana Moldovan: În fiecare an, se sărbătorește, pe 2 aprilie Ziua Cărții pentru Copii. Ce loc credeți că ocupă cărțile în viața copiilor din generația digitală?

Titina Nica Țene: Odată cu apariția internetului am observat tendința copiilor, începând de la vârste fragede, să „citească“ povestirile, înlocuite cu desenele animate și jocuri, pe telefonul mobil sau de pe ecranul televizorului. Acest fenomen l-am observat și la cei cinci nepoți ai mei. Însă, un rol important îl au părinții și educatoarele de la grădiniță, care îi îndrumă spre cărțile cu desene, ce explică prin imagini, povestirile clasice din literatura română și universală. În cazul școlarilor, un rol important îl au învățătorii și profesorii de limba și literatura română, care le dau bibliografie pentru acasă cu obligația recenzării acestor cărți. Însă, nu trebuie să uităm, că societatea evoluează, și, treptat, cărțile pe hârtie vor fi înlocuite cu cele digitale. În epoca de piatră oamenii se plângeau că scrisul de pe stâncile grotelor va fi înlocuit cu zicerile menestrelilor, iar mai târziu aceștia se tânguiau că prin apariția tiparului rolul lor va dispărea. Acum a venit vremea să ne plângem că, treptat, cărțile pe hârtie vor fi înlocuite. Viitorul ne va aduce multe surprize în acest domeniu. Metodele de învățare „papagalicește” trebuie înlocuite cu cele logice și de aptitudini.

Liliana Moldovan: Există pe piața editorială din România o serie de cărți de povești, povestiri, versuri și romane de aventuri, destinate copiilor. În ce direcție se îndreaptă interesul micilor cititori? Ce personaje preferă și care ar fi genul literar accesat, de obicei, de aceștia?

Titina Nica Țene: Predilecția copiilor, în perioada aceasta, este îndreptată spre cărțile cu eroi supranaturali și dinozauri. Dar au și un interes către cărțile scrise în genul scriitorului Astrid Lindgren care a primit aprecieri din întreaga lume și au fost traduse în mai multe limbi (mai mult de 27), acesta este un scriitor suedez Astrid Anna Emilia Lindgren. În opera lui Lindgren povestea scandinavă a revigorat și a înflorit. Scriitoarea nu este doar un moștenitoare a tradițiilor Andersen și Lagerlöf, ea a continuat și le-a dezvoltat. În cărțile sale, uneori bazate pe subiecte folclorice, trăsăturile fantastice se împletesc cu elemente ale vieții cotidiene și ale modernității.

Liliana Moldovan: Cine trebuie să ia inițiativa atunci când este vorba de formarea interesului copii-lor pentru cărți și lectură : părinții, școala, biblioteca, bunicii sau frații mai mari?

Titina Nica Țene: La început un rol deosebit îl are mama, care poate să-i povestească unele basme, povestiri, chiar și atunci când este bebeluș. Un rol important îl are biblioteca familiei care trebuie completată cu cărți pentru vârsta copiilor.Odată format gustul pentru citit, un rol îl are biblioteca școlară și cea comunală, orășenească și municipală. Acestea din urmă, este necesar, să organizeze cu elevii concursuri pe teme diferite luate din cărți, proiecte literare în care să fie antrenați micii cititori etc.

Liliana Moldovan: Ce rol joacă ilustrațiile de carte în atragerea micilor cititori spre universul lecturii?

Titina Nica Țene : Ilustrațiile la cărțile de copii sunt o parte importantă ale acestora. Contribuie la lărgirea imaginației micului cititor. Prin ilustrații, cei mici vor învăța și vor înțelege lumea din jurul lor. Astfel, vor reuși să înțeleagă și să identifice lucruri, acțiuni sau ființe pe care nu le întâlnesc în fiecare zi. Poveștile și cărțile de povești reprezintă un mijloc grozav de a-i educa pe copii. O carte pentru cei mici va necesita foarte multe imagini, astfel încât copilul să înțeleagă mai bine povestea. Uneori, numărul de ilustrații dintr-o carte poate fi mai mare decât frazele sau propozițiile ei.

Liliana Moldovan: Mai putem discuta despre rolul educațional al cărților pentru copii?

Titina Nica Țene: Mai înainte ca cel mic să învețe să citească și să scrie, timpul petrecut în compania cărților îl ajută să dezvolte elemente de bază, precum capacitatea de a vorbi, de a asculta, înțelege, urmări și desena. Pe măsură ce copilul crește, descoperă legătura dintre sunete și cuvinte, dintre cuvinte și reprezentarea lor grafică, dintre litere, cuvinte și propoziții. Cartea, este un izvor de fantezie, emoție, îl face pe copil să simtă că este personaj din carte, că participă la acțiune. Apropierea copilului de carte trebuie să fie cât mai timpurie, pentru a avea efecte pozitive și durabile în dezvoltarea limbajului, comunicării, în socializare, în educarea acestuia pe toate planurile. Cartea este foarte importantă în viața copilului. Ea este o comoară fără preț, este îndrumătorul care face copilul să se bucure, să râdă și să plângă. O carte îl trimite la alte cărți și toate împreună formează o bază puternică și de durată a culturii unui copil. Cartea, nu doar dezvoltă vocabularul, ci ea ne face să fim mai buni, ne ajută să trecem mai ușor peste greutățile vieții, ne întărește.

Liliana Moldovan: Care ar fi cel mai important atribut al unui autor de literatură pentru copii?

Titina Nica Țene: Primul atribut al unui autor, ce își dedică talentul scrierii cărților dedicate copiilor, este să fie copilăros chiar și la o vârstă înaintată, să cunoască psihologia vârstei acestora, să înțeleagă preocupările copiilor și să folosească o limbă cursivă, accesibilă cu mai puține neologisme sau arhaisme. În „Amintirile din copilărie “ de Ion Creangă, datorită arhaismelor, copii înțeleg greu textul. Acum micii cititori au alte preocupări și altfel înțeleg lumea și știința.

Liliana Moldovan: Dintre personajele cărților scrise de dumneavoastră, fie din genul liric, fie din lumea basmelor, care a fost cel mai iubit de copii?

Titina Nica Țene: Personajele cele mai îndrăgite din povestirile mele si apreciate de micii și marii cititori au fost bunica, nepoțeii și întâmplările cu aceștia.

Liliana Moldovan: La finalul interviului oferiți-ne, vă rog, o poezie, ori un fragment de poveste cu un astfel personaj.

Titina Nica Țene: Cu mare plăcere!

O noapte palpitantă

Într-o seară frumoasă de vară, nora mea, Dana, a adus-o pe nepoata Anastasia, sora lui Catinca, să doarmă la mine pentru prima dată. Avea doi ani și trei luni. Anastasia s-a uitat lung prin casă și s-a întors către mama:

– Nu tau aici, nu pica, mamă…!

– Anastasia, stai cu Titina și cu bunu câteva zile și apoi vine mama și te ia. Am o problemă de rezolvat…

– Nu, nu ai, nu tau aici, vleau cu tine…

Era foarte legată de mama ei pentru că stătuseră acasă doi ani, conform legilor în vigoare. Noi nu aveam decât trei luni și acelea neplătite. Așa se construia comunismul.. Dana îmi spune că punctul ei de reper din casă este lustra. Când va vedea că nu seamănă cu a lor o să plângă dar trebuie să se învețe și cu bunicii. Cu chiu cu vai mama a plecat și am rămas cu Anastasia care plângea cu foc. Era așa de dulce că îți venea să o mănânci și când plângea.

– Anastasia, nu plânge că o să vezi tu ce frumos ne jucăm!

– Bine…

– Acum te spăl, îți dau să mănânci și apoi ne jucăm.

Bunul i-a făcut hocus-pocus cu o mingiuță care dispărea. I s-a părut foarte interesant și ne punea să repetăm la infinit. Mereu zicea:

– Bunu, hai să ne jucăm copus, mocus…

Când s-a pălictisit, a început să repete: loca, loca, loca, loca și arăta către calculator. Noi nu știam ce în-seamnă acest lucru, dar am scris pe Google chiar așa: loca, loca… A apărut Shakira cântând și dansând de mama focului. Dansa și Anastasia. Nu o mai dezlipeam de calculator.

– Lasă, mai ne jucăm și mâine, acum mănânci și ne culcăm…

Fiind obosită a adormit. Pe la ora 24, când vede că nu e lustra ei de acasă a început să plângă:

– Meg acasă la mine, aici nu este acasă, mă duc la mama…

– Acum e noapte, mâine o sun pe mama și vine să te ia… A mai plâns puțin și a adormit. La ora trei noaptea Anastasia mă zgâlțâie cu putere:

– Titina, a venit gonoiul…!

Girofarul mașinii de gunoi lumina puternic fereastra. Eu muream de somn iar Anastasia privea cu încântare luminile ce pătrundeau prin fereastră… Apoi s-a mai foit puțin și a adormit. Pe mine somnul m-a luat cu greu, pe la ora patru. La ora cinci o aud pe Anastasia:

– Latele, latele, du-te și adu ticla cu late…

A venit și ea în bucătărie., ca o mogâldeață, nerăbdătoare să-i dau sticla cu lapte. Am pus laptele în sticlă, după ce l-am încălzit, s-a dus în pat și a început să-l bea cu poftă. Apoi adoarme. Am crezut că o să dormim măcar până pe la opt sau opt, treizeci. La ora șapte mă pomenesc cu Anastasia că mă trage de pijama și zice:

– Titina, nu dezi? A venit ZIUA!

---

*Cărți publicate: Bucuria lucrurilor simple, poezii pentru copii, Ed. Ion Creangă, 1989, Recreația grădinii, poezii pentru copii, Ed. Porto-Franco, Galați, 1997, Amurg de întoarcere, volum de versuri, Ed. Napoca–Star, 2002, Pietre de aducere aminte, povestiri, Ed. Napoca-Star, 2004, Scaunul Harului, poezii, Ed. Contrafort, Craiova, 2009. Viața ca o punte, Ed. Dacia XXI, 2011, Anotimpul jocului, Ed. NICO, Târgu Mureș, 2011, Un strop de veșnicie, Ed. Semănătorul, 2012, Un strop de veșnicie, Ed. Ecou, Cluj-Napoca, 2012, Un strop de veșnicie, ed. A II-a, traducere în limba engleză de Mariana Zavati Gardner, Neastâmpărul toamnei, poezii, Ed. Semănătorul, 2014, și O noapte palpitantă-întâmplări c-o nepoțică povestite de bunică, Ed. Semănătorul, 2014, povestiri pentru copii, Întâmplări hazlii cu o nepoțică povestite de bunică, ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Ecou Transilvan, 2014, Nostalgia întoarcerii, Ed. Absolut, București, 2016. (din „Antologia poeților contemporani români”, 2020)

A consemnat **Liliana MOLDOVAN**,
7 apr. 2022

AUREL CONSTANTIN ZORLESCU...LA CENTENAR

I

Mihai SPORIȘ

Numele bune ale oamenilor frumoși trăiesc mult după ce mumele își cer înapoi materia trupurilor, împrumutată vremelnic. Dar viețuirea, una cu folos, își lasă dovada misiunii îndeplinite în făptuirile materiale, dar și în duhul supraviețuitor, plutind deasupra celor perisabile, dar rezonant numai aceloraşi lungimi de undă, vibrând aceleași acorduri subtile care au contopit cândva modalitățile viețuirii unei realități atât de diversă. În ele, în NUME, se anticipează toate faptele bune, ca o ursire care tâlcuiește voința Moirei (Soarta) , să fie de dar urmașilor, întru nutrirea propriilor trăiri cu un duh ales. Numele ajuns la centenar al lui Aurel Constantin Zorlescu își primise, preț de-o viață, îngerul păzitor în 4 Mai, 1922. În Lăpușata Olteniei de sub munte, a Vâlcii, s-a ivit cel așteptat să înnobileze neamul ZORLESCU. I-au zis Aurel - constatat continuitate mai târziu, în Aura, nepoata primită în dar de la fiica Cezarina! Constantin, împărățind cu autoritate Florarul, s-a adăugat în obișnuința potrivirii calendarului cu data nașterii! Ce an al încoronării, 1922!, amintind de marea încoronare regală a românilor, de la Alba Iulia. Fericită întreire, ca o prielnică lucrare a ursitorilor: **Zorlescu?**, să fie desfășurătoare a arborelui neamului cu rădăcini și împrospătări de ramuri verzi; **Aurel?** O promisiune a înnobilării prin artă, strălucitor prin rațiune, dar și prin inspirația îndumnezeirii iraționale! Un bijutier în cele migăloase, un meșter de-o tenacitate rară în mânuirea celor dure, o voce strunită de sferele înalte, un gânditor în cheie analogică și pionier modei cu cele digitale; **Constantin**? Îngerul păzitor, cel ce i-a fost ales însoțitor și trecut în certificatul de la botez, ca într-un monitor oficial să nu se abată de la cale omul dăruit cu har.

Ne-a lăsat o operă care-l are duh întrupat. Ne-a lăsat, în memoria celor ce încă nu l-am uitat, amintiri, dar unora dintre noi, din dragoste și ca dovadă de prietenie, ne-a făcut daruri prețioase. Daruri alese a făcut culturii române prin instituțile publice ale comunității din vecinătate, despre care prin ceața anomiei și pustiirea unui deșert, nu am mai primit ecouri, nici atunci când am strigat. Iată de ce, acum la Centenarul nașterii sale, ne punem niște întrebări, dintr-o datorie ca un *angajament* asumat cândva. Cum să-l sărbătorim pe un prieten, rămas doar în realitatea informală și aici cu o nemeritată surdină, dar în zgomotul asurzitor al notorietății cu mult zgomot, dar fără aura personalității, a atâtor zgomotoși cocoțați pentru... nimic? Știam demult că în între stările stabile, interminabila noastră tranziție este încă o stare a căutării, în care se confruntă taberele potrivnice! Ce ne facem însă când exponenții noii stări sunt cameleonii care au schimbat macazul, fără spovedania necesară? Nu cumva voința emancipării autentice și întronarea altor valori angajate, este doar o promisiune, fără vreo perspectivă de aplicare cândva? Atâtea lucruri începute și abandonate, ori îngropate, sistate vremelnic, arată o anemiere a voinței și a apetitului pentru făptuirea cu știință și pricepere. Cultura... vorbăriei, care excludea apriori fapta (acel nefericit și involuntar poate, motto : „Fă-te că lucrezi!”), cultura tehnică, va fi omorât școlile profesionale și va fi promovat fabricile de diplome fără acoperire, numitele *universități ale toamnei*, cu cadrele poleite instantaneu, să poată fi acreditată non-valoarea! În cultura nouă, perpetuând realismul anacronic, cerberii ca niște păzători ai fostului Infern, populează în mentalul transmis ereditar noua gardă pretoriană! Am observat aceste lucruri în Vâlcea (care nu face excepție situației naționale!), cum intențiile înnoirii, au fost rapid deturnate de ... „priceperea” celor dresați și cu mare experiență, în cultura... propagării celor necesare puterii, de la cârma cu bugete.

Spunem aici aceste gânduri dintr-o obligație asumată, față de un prieten special. L-am câștigat descoperindu-l prin intermediari. În tranziția pe care o traversam ca printr-un tunel, puțini erau cei care se dumiriseră cu ceea ce se întâmplă. Prins în mrejele Consiliului Județean, cu responsabilități în domeniul cultural, cu ieșiri la evenimente internaționale și cu specializare în domeniul managementului organizațional, am căutat oamenii cu o anumită viziune integratoare și cu recomandare publică, probată și de o operă. Nu vor fi fost mulți, pentru o acțiune de o mare importanță... în transformarea mentală. Va trebui să dau câteva nume cu care am pus bazele înnoite ale Societății Culturale „Anton Pann”, ale Forumului Cultural al Râmnicului, și Cercului informal: România „Grădina Maicii Domnului”: Nicolae Sporiș (fratele, fost diplomat, care mă va fi acompaniat în editarea celor patru volume de „Spiritul Civic-stare de fapt și deziderat”), prof. Costea Marinoiu (omul... librăriilor, pe „ogorul cărții”!), general (r) Nicolae Mazilu (ctitor al Transfăgărășanului!), Marian Creangă și Petre Petria (bibliotecarii model!), prof. Titu Georgescu (universitar cu viziune!), prof. Gheorghe Dumitrașcu (o erudiție specială în ale haretismului și un cercetător al istoriei avizat!), Ion Măldărescu (o atitudine fermă!), Marin Bulugea și Valentin Smedescu (atitudini credibile, din presa scrisă locală!), prof Dumitru Lazăr (un *Meșerul Manole* al Bibliotecii, sacrificat pe altarul politic... când Biblioteca era în picioare!), apoi câteva personalități cu responsabilizări publice, în instituții de profil influente, care, însă, s-au dat la o parte, când anume partizanate le-au dat alte direcții: Ioan St. Lazăr, Ion Soare, Gh. Deaconu, Nicolae State-Burluși, Alexandru Popescu Mihăești, Doru Moțoc etc. Prin venirea la nou înființata Societate Culturală „Anton Pann”, și cu sarcina preluării revistei „Povestea Vorbei”- care fusese deturnată de binevoitorii altei direcții (Ion Soare și I. Șt. Lazăr) și după deturnarea Forumului... spre politică (vezi Gh. Deaconu ... la Ateneul Român, la comanda lui Ion Iliescu!), venirea, de bun augur, a lui Simion Petre Cichirdan, care a preluat vremelnic și Cenaclul Artelor și Artiștilor (până la *puciul* de la Societatea Culturală „Anton Pann”, al „academicianului olimpic” Nicolae Dinescu, întâmplat după decesul lui Costea Marinoiu!), om cu viziune și cu mare influență câștigată în timp, curentul înnoitor și cu abordare proactivă și-a primit energii proaspete. În cercul lui Petre Cichirdan (personalitate plurivalentă cultural!) erau deja Constantin Poenaru, George Achim, Felix Sima, Consantin Zărnescu și Aurel Constantin Zorlescu, cu care voi fi intrat într-o legătură și le voi fi cunoscut acoperirea culturală, care mă interesa în mod special. Intermedierea prietenului venea însă după ce cunoscusem, apriori, de la evenimentele publice, oamenii aceștia alături de mulți alții, cu nedumeriri și partizanate firești.

După prima descindere în atelierul lui Aurel Constantin Zorlescu ne-am făcut un program al întâlnirilor, care ne-a împrietenit repede. L-am iubit ca pe un frate mai mare (*frate mai mic* mă va fi considerat și Nicolae Mazilu!). Fiecare nouă întâlnire îmi descoperea altă perspectivă a Omului de-o cultură specială. Aveam și multe lucruri în comun. Eram ingineri care veneau din „câmpul muncii”, lucraseră în natură și între oameni; eram jucători de șah, cu teoria deschiderilor bine însușită; iubeam muzica clasică și ne mai dedam la dezbateri privind filosofia, atâta vreme ocultată și surclasată la ordin de materialismul dialectic și istoric. Ne ispiteam asupra intenției creatoare, fiecare acolo unde își în-cercase deja priceperea. Era un critic atent la toate ieșirile mele publice la evenimente, ori în emisiunile de *Conotații Spirituale*, pe care le susțineam cu Alexandru Cosmescu la televiziunea locală. Capacitat de atitudinea noastră, privind amendarea unor pagini cu tratarea... *alternativă* a istoriei, cu ocultarea unei bătălii însemnate (vezi Posada 1330!), ni s-a asociat cu ideea unui monument special (vezi macheta de la Serviciul Județean al Arhivelor Statului, Vâlcea!). În legătură cu mișcarea dacistă locală, în plină dezbatere sub patronajul lui Dumitru Bălașa, mă va fi numit și cu aceste vorbe mă întâmpina: „Fie bine venit *dacul din Loviște*!”. Îl antrenam la evenimentele cu expunere publică, observând că instituțile bugetate cu promovarea, sufereau de-o paralizie cronică. Îmi amintesc de organizarea unei expoziții speciale în holul hotelului Alutus (azi Ramada!), ca un duplex Eminescu-Tagore, urmată de-un eveniment la Muzeul de Artă al Râmnicului, unde ambasadorul Indiei la București și indianistul, vâlceanul nostru George Anca, alături de basorelieful creat special de inginerul, pictor, sculptor, tenor au dat greutate. Bugetarea unor albume, de certă utilitate publică, era înlocuită de cărțile, dedicate foștilor propagandiști cu munca lor indispensabilă dresării mentalității *omului nou*. Vom fi sesizat împreună direcția greșită și vom fi pus de o colaborare pentru editarea, din surse proprii, a albumului „Zorlescu” (vezi Ed. ALMAROM, Rm. Vâlcea, 2005)

La ceasul acestei rememorări, ocazionată de centenarul nașterii, trebuie spus că ne asumasem un *angajament,* în momentul despărțirii de cel comemorat și că îl făcusem și în numele mai multora, aflați într-o asociere, să fim mai puternici și într-o misiune a înnoirii. Societatea Culturală „Anton Pann” își primise *atributul* de asociere... „culturală”, în 1999 – în locul mai vechiului...„literară” (din vremea creării ei din ordin politic, în 1983!). Sugestia unui sfătuitor competent: Aurel Constantin Zorlescu, a fost imediat îmbrățișată! Apoi Cenaclul Artelor și Artiștilor (să arate dimensiunea de dincolo de literatură, dar incluzând-o!), se va fi instituit firesc, tot din viziunea unei polivalențe culturale: Petre Simion Cichirdan, cel care va adăuga spațiului editorial și comunicării *on line,* alți vectori de nutrire culturală, necesari trăirii cotidiene și înnoirii timpului! Spuneam în 4 februarie, 2009, cu ocazia despărțirii de cel ce se dase veșniciei: „Se potrivește, în mod fericit, ca prietenul meu mai vârstnic și cu firească autoritate asupră-mi, să mă fi investit cândva să-i port destăinuirea din urmă”. Da! Atunci, înainte de scoborârea în mormânt, îi voi fi rostit, în nume personal, dar și al celor menționate anterior (care erau încă în misiunea asumată, fără deraiere, ori desfințare/vezi Cenaclul...artelor!), angajamentul: „te încredințează, prietene!, că atunci când ni se va face dor de tine, te vom căuta în tot ce ne-ai lăsat, lucruri făptuite de mâinile tale, inspirate de duhul tău și, închizându-ne o clipă ochii, te vom readuce din amintirile, nu puține, să fii prezență vie, ca un icon virtual din permanenta expoziție a dumnezeirii”. Mi-am amintit, prin 2011, de *angajament* și am reluat o declarație de dragoste față de prietenul meu, alăturându-l altor prieteni (vezi. „Printre oameni și cărți”, ed. Petrescu, Rm. Vâlcea, 2011, p.206-209).

Puteți citi materialul în întregime pe
www.culturaarsmundi.ro

DIN REVISTE LUATE...ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

Cititorule, îți scriu să te vestesc că sosiră, iarăși, cocorii toamnei ce trecu și o altă primăvară, buzna, peste noi, dădu... Cu zilele Babei Dochia, cu mărțișoare și Ziua Femeii, cu dor și alte așteptări, în această lună a zeiței Venus, deși se numește Martie! Un mărțișor trimite Viața Românească, nr.3, având pe întâia copertă genericul cu titlul ,,Poetele". Un număr dedicat ființei unice: FEMEIA, fără Ea nu este viață și bărbatul nu-și găsește rostul. Lirica feminină este precedată de un eseu al Irinei Petraș,-,,Poetele, între stare și situare". Reproducem un fragment revelator din acest text: ,,Deși există scriitoare care cer, de pildă, să fie numite poet, nu poetă, simțind în feminin o minimalizare[7], o desconsiderare, eu am încercat mereu să fac distincția doar între literatura bună și literatura proastă, indiferent cine o scrie. Cred că devierile receptării pot fi ținute în frâu dacă scriitoarea se poartă ea însăși în primul rând ca ființă umană-care-scrie, nu ca o femeie- care-scrie". Antologia poetică debutează cu grupajul liric semnat de Gabriela Gherghișor, criticul de serviciu al revistei Ramuri și aici îi descoperim ființa lirică, din ale cărei versuri reproducem un poem; citit mai înainte pe pagina de internet: ,,Când eram mică, m-am așezat pe cartea de socialism/ și am ascuns-o sub poalele rochiei,/ mama m-a întrebat unde e cartea,/ eu am tăcut mâlc.// Mama învăța pentru gradul al doilea în învățământ, / iar eu mă luptam cu socialismul științific/ pentru atenția mamei. / Tăceam neînduplecată, / ca un mic înțelept/ pe o grămadă de gunoi tipărit." Cei trecuți prin supliciul examenului de socialism științific au o tardivă revanșă. Alte poete prezente cu grupaje sunt: Maria Apostu, Clelia Ifrim, Elsa Dorval, Magda Hărăbor și Mariana Codrean. Interesant editorialul semnat de Nicolae Prelipceanu, pe o temă de actualitate: ,,Fără scuze ". O meditație despre violență și vinovăție,agresor și victime. Târziu, uneori, agresorul își asumă vina, dar în istorie: ,,Ați auzit de vreo scuză din partea unui șef de stat al Rusiei...?" La rubrica Arhiva, M.R.Paraschivescu primește scrisori de la Radu Cosașu, Maria Luiza Cristescu și Tașcu Gheorghiu.Maria Luiza Cristescu (1943-2002)trimite o emoționantă scrisoare lui M.R.P.în 29 noiembrie 1969.Se întâmpla la un an de la debutul ei, cu romanul,,Capriciu la plecarea fratelui iubit ",urmat chiar în anul în care i se plângea lui M.R.P. de cartea ei cea mai bună,,,Dulcea Brigitte".O mică bijuterie epistolară. O prezentare critică la,,romanul recent al lui Norman Manea:<<Umbra exilată >>-(apărut la Editura Polirom și care va fi publicat în acest an la edituri prestigioase din Germania, Italia, Spania, SUA și Franța).Scrisul, pentru Norman Manea, reprezintă o formă de supraviețuire, de exibare a suferinței și de refuz al compromisului. Memorie, exil, marginalitate, ultraj sunt cuvinte-cheie ale romanelor lui Norman Manea. Spiritul sintetic al cărții derivă din prelungirea destinului personajului narator și martor din,,Întoarcerea huliganului „și,,Despre clovni „.Definită încă din subtitlu ca un ,,roman colaj „,cartea lui Norman Manea e străbătută de citate din opere de ficțiune sau din lucrări nonficționale (eseu, memorii, filosofie, poezie),introduse cu naturalețe în spațiul textului-scrie Iulian Boldea.

Ovidiu Pecican ne trezește din inerție, cu editorialul ,,Ares",din nr. 3 al revistei Steaua. Prima propoziție e un pumn năucitor:,,O nouă stafie bântuie Europa, năluca Războiului. „Încă din vremea asediului Troiei de către ahei,lucrurile sunt clare:cineva năvălește agresiv asupra altcuiva, silindu-se să-l șteargă de pe fața pământului. Iar cel atacat se opune pe viață și pe moarte agresorului.Nimic nou sub soare. O schemă simplă,în aparență. Dar, cu toate astea, noutățile nu lipsesc acestui secol al XXI-lea.Lancea lui Ahile țintește departe, iar puterea ei nimicitoare nu trebuie subestimată. Toate acestea se petrec în inima Europei, cu promisiunea cumplită de a se răspândi în cele patru zări. Autorul abia publicase o carte în care scria despre blestemul părții noastre de Europă, mereu supusă tropotelor cailor, și iată...În final de editorial, Ovidiu Pecican scrie:,,Să ne așezăm, scriitori și cititori, la mese și să scriem noua epopee de sânge și țărână. Iar dacă rațiunea nu va aduce pacea și liniștea, să ne încingem spadele și să luptăm fiecare pentru viață, patrie, onoare și demnitate. Mai mult de o viață nu avem ce pierde, dar putem câștiga, pentru șirul celor care vor veni..."Două pagini de revistă îi sunt alocate poetului Ion Mureșan. Decupăm,,Facerea lumii „:,,Și a fost seară. /Și a fost dimineață. /Dar asta a fost demult, /Și a fost o singură dată." În text, unitățile de expresie ale limbajului său poetic au redus la zero toate retorismele.Autorul se debarasează de limbajul gongoric,comunicarea se realizează direct, iar lirismul, în mod paradoxal, capătă viață prin limbajul descărcat de podoabe,un limbaj nud,descărnat. Poezia capătă un ton oracular, și Poetul, un clovn tragic, este asistent și constructor uluit al lumilor originare,mitice,ce ni se revelează.Un mare poet. Dialogul lui Daniel Moșoiu cu Mircea Petean ,prilejuiește celui din urmă un răspuns memorabil la una din întrebări:,,Dacă revelație nu e,poezia nimic nu e."Un număr remarcabil.

De la Cluj,poposim la Iași, pentru a ne întâlni cu revista,,Convorbiri literare",numărul din martie. Un volum de peste două sute de pagini, cu de toate:studii, eseuri, memorii, proză, poezie, istorie, filosofie, documente, cronică literară ș.a.m.d. Se dezvăluie, în continuare, pagini din jurnalul integral al lui Titu Maiorescu. Sadoveanu își justifică apartenența la masonerie ;iar din dialogul cu Silvia Andrucovici aflăm că: ,,Scrisul de literatură are sacralitate."Ovidiu Pecican publică un interesant articol:,,O traducere eșuată din Noica „,despre încercarea filosofului de a publica în limba germană, spre sfârșitul anilor ,70, volumul ,,Despărțirea de Goethe".Demers rămas fără finalitate.

Revista Ramuri, nr. 3,are textele ilustrate cu lucrări de Marius Ghica.,,Veacul înaintează",de Nicolae Prelipceanu, e o parafrază, preluare din,,Satiră Duhului meu",celebra poezie a liricului Grigore Alexandrescu. Criticul conchide :,,Cât despre poezie,odată cu veacul, avansează și ea sau, mă rog, merge înainte, nu se știe dacă progresist sau regresist „.Nu lipsește din pagini, la rubrica,,răzlețe",Gheorghe Grigurcu, cu al treilea episod din,,A crede în lucrurile care cad".Cărți și autori în selecția Ramuri sub titlul,,Din Andromeda în Moldova-o anti-distopie"ni-l propune pe Nichita Danilov și cartea sa,,Omul din eprubetă „.Elena Ștefoi, cu,,De toate cele",e recenzată de Gela Enea. Gabriela Gherghișor în cronica literară,,Analiza unui meteorit literar",îl are în vizor pe Mircea Mihăieș și,,Finnegans Wake, 628. Romanul întunericului".Iată finalul: ,,Că Mircea Mihăieș are vocația monumentalului am spus-o de la apariția primului volum al trilogiei despre Joyce.Aș mai adăuga doar că marele scriitor și-a găsit și în cultura română un exeget pe potriva tenacității, a inventivității și a imaginației sale debordante".Nu omitem interviul cu Mircea Mihăieș, relizat de Cristian Pătrășcănoiu: ,,Finnegans Wake sau desvrăjirea literaturii „.O revistă ce continuă cu aplomb istorica Ramuri.

În ciuda hârtiei, Contemporanul, nr.3,are o ținută de gală și adună în paginile sale creatori din marile centre culturale ale patriei:Iași, Cluj, Timișoara, Craiova și capitală. În loc de editorial, ni se prezintă Ionuț Vulpescu în dialog cu Nicolae Breban despre,,Literatura română înainte și după Revoluție",în cea de-a șasea ediție a podcast-lui Avangarda. Autor al unor capodopere ale prozei românești, ca,,Animale bolnave „,,Bunavestire"sau,,În absența stăpânilor „,al unor romane care au modificat fundamental poetica și tipologia genului, Nicolae Breban, deși se autodefinește drept romancier, este în realitate,un autor complex. Pentru că este, concomitent, și un nuvelist, dramaturg și poet extrem de interesant și autor al câtorva volume de eseuri și memorii care au pus la încercare rutina și stereotipurile în judecarea literaturii și istoriei naționale. Scriitorul ne vorbește despre literatură, critică literară și despre generațiile creatoare de dinainte și de după 1989. Vom afla care sunt resorturile intime de creație și care sunt coordonatele vieții și ale caracterului omului Breban. Despre orgolii asumate și false modestii evitate, despre rolul divinului și al iubirii în procesul de creație, precum și despre credință ne va vorbi un personaj important al lumii culturale autohtone, un nume mare al literaturii române. La,,Marginalii critie „,Marian Victor Buciu scrie,,Femei în catalogul literaturii „,pe care le notase Ioana Pârvulescu în prima ei carte de critică literară:,,Alfabetul doamnelor „.,,Glose pe marginea vieții și lumii lui Vasile Alecsandri „scrie Ioan- Aurel Pop. Alecsandri a fost o adevărată instituție, punând bazele unor forme literare, culegând și prelucrând folclorul.A făcut parte din generația de aur care a construit edificiul național numit România modernă, unită și independentă. A pregătit evoluția literară a românilor din secolul al XX-lea. Pentru Ioan-Aurel Pop, Ion Heliade-Rădulescu face parte din Părinții României moderne. A fost un spirit conservator și un spirit înnoitor, în același timp. El face parte din generația Revoluției de la 1848,din acea generație care a trasat programul de dezvoltare a românilor și de coagulare într-un stat național unitar, și care a stabilit marile reforme referitoare la modernizarea României.Un creator pretutindeni:literatură, stiință, întemeietor al presei, al teatrului, al unor societăți culturale,al Academiei, ș.a.m.d.Marginalii e dedicată lui Teșu Solomovici ,care scrie despre o carte celebră a lui Lion Feuchtwanger ,,Evreul Süss" sau de la istorie la literatură. O revistă de care ne despărțim cu greu.

România literară dedică trei studii Anei Blandiana, semnate de Vasile Spiridon, Răzvan Voncu și Mihai Zamfir. Natură eminamente romantică de tip contemplativ, formată (cum însăși mărturisește într-un interviu) prin studierea intensă a lui Eminescu, Blaga și chiar Grigore Alexandrescu din literatura română, sau Novalis, Rilke și alți mari creatori din literatura universală, Blandiana tinde spre lirismul esențial. În versurile ei-libere și albe, cele mai multe -,figurile de stil nu sunt numeroase, însă poeta creează metafore totale prin aceea că însăși gândirea ei este metaforică. Poeta își însușește gândirea mitică, proprie copilăriei umanității. Alteori, Poeta intră, peste timp,în dialog cu alți poeți. Cu Radu Stanca, de pildă, cel din,,Corydon":,,Sunt cel mai frumos din orașul acesta, /Pe străzile pline când ies n-am pereche/ Atât de grațios port inelu-n ureche/ Și-atât de-nflorite cravata și vesta. / Sunt cel mai frumos din orașul acesta. " Ne aflăm, fără îndoială, în fața uneia dintre cele mai strălucitoare poezii ale lui R.Stanca. Replica, peste decenii, este ,,Dans în ploaie", publicată de Ana Blandiana în volumul ,,Persoana întâia plural"(1964):,,Lăsați ploaia să mă îmbrățișeze de la tâmple până la glezne,/ Iubiții mei, priviți dansul acesta nou, nou, nou,/ Noaptea-și ascunde ca pe-o patimă vântul în bezne, // De frânghiile ploii mă cațăr, mă leg,mă apuc/ Să fac legătura-ntre voi și-ntre stele/ Știu, voi iubiți părul meu grav și năuc, / Vouă vă plac flăcările tâmplelor mele. // Priviți până o să vi se atingă privirea de vânt/Brațele mele ca niște fulgere vii, jucăușe-/Ochii mei n-au cătat niciodată-n pământ, /Gleznele mele n-au purtat niciodată cătușe!// Lăsați ploaia să mă îmbrățișeze și destrame-mă vântul, / Iubiți-mi liberul dans fluturat peste voi-/ Genunchii mei n-au sărutat niciodată pământul, / Părul meu nu s-a zbătut niciodată-n noroi!" E in această poezie un lirism al ingenuității, căruia nu-i trebuie construcțiile imagistice ,simpla confesiune îi este de ajuns. Una dintre cele mai frumoase poezii ale Anei Blandiana și ale literaturii române. Rostim, cu Vasile Spiridon: La trecerea Anei Blandiana prin anotimpuri în floare și ajunsă în ,,octombrie, noiembrie, decembrie ",la șaisprezece lustri, o urare parafrastică: ,,Lasă-i, toamnă, anii(pomii) verzi!"...și cititorilor revistei.

O NOUĂ TEORIE DESPRE MATERIE ȘI UNIVERS

Se dedică prietenului meu Costy, Excelența Sa Domnul Ambasador Constantin Lupeanu, pe care îl iubesc ca pe un frate! Fie ca Dumnezeu să fie cu noi și să ne ajute în toate!

VII

Ștefan DUMITRESCU

STIMATE DOAMNE ȘI STIMAȚI DOMNI DIN CONDUCEREA ACADEMIEI ROMÂNE, DIN CONDUCEREA ACADEMIEI ROMÂNO-AMERICANE, DIN CONDUCEREA ACADEMIEI DIN REPUBLICA MOLDOVA ȘI DIN CONDUCEREA ACADEMIEI ROMÂNO-AUSTRALIENE

(Numai când aveți timp, de lecturat de plăcere)

2

...

(Urmare din numărul trecut)

Acum, o luam înspre adânc de la primul Nivel de jos a Universului conic, cel format dintr-o materie care are la baza ei constituentul indestructibil format din EIS, nivel în care întâlnim substanța tare, cea pe care o cunoaștem noi, lucrurile, relieful, corpurile astrale, etc.

Ajungem în nivelul atomilor. Atomii sunt formați și ei din Energie, Substanță (masă) Informație. Coborâm și ajungem în Nivelul subatomic, în care găsim particulele elementare, electronul, neutronul, protonul etc. Aici suverană este Fizica cuantică. Coborâm un nivel mai jos, intrăm în universul din interiorul unei particule elementare. Aici funcționează alte legi, avem alți constituenți, unde putem vorbi de o Fizică subcuantică și poate de o altă matematică... Încă nu a apărut Fizica, Știința care să studieze acest nivel. Mărim Universul acesta foarte mult coborând în adâncul lui, astfel că îl vedem ca pe un Sistem solar. Coborâm către adâncul acestui univers și dăm de un număr imens de corzi care vibrează, sunt stringurile. Peste zeci de ani se va inventa și Fizica și Matematica acestui Nivel subatomic.

De la un anumit Nivel infraatomic mergând în jos avem numai Energie și Informație. În aceste Nivele este posibil ca nivelul vibrațiilor să fie înalt și foarte înalt, așa cum se întâmplă în nivelele superioare ale Universului conic când urcăm către vârful lui.

Intrăm și în interiorul stringurilor, și ajungem pe alt nivel, într-un alt univers, pe care îl mărim cât putem de mult. Și de ce dăm ? De un ocean de puncte care vibrează, punctele fiind formate din Informație, fiind „forma pură ” pe care o ia Informația aici în ultimul Nivel cel mai de jos al Universului și al Materiei. Aici funcționează alte legi, pe care mintea umană nu poate să le imagineze. Aceste puncte formează deci temelia universului și a materiei. Vai, dar cum să numim aceste puncte care vibrează, care apar și dispar, care sunt „aici”, dar și în alt punct, la marginea universului, aceste „particule” ultimele, cele mai mici ? Să le numi infoton, de la informație, după particulele elementare, neutron, proton, graviton. Aceste puncte, acest ocean de puncte care stă la baza materiei și a universului este… Dumnezeu. Ele au această particularitate, că „sunt” și „nu sunt”, dispar „în sine” și apar „din sine”, cam așa cum se întâmplă cu lumina care este formată din foton și undă și care când ia forma fotonului, când a undei… Să ne imaginăm că Vârful de Con, aflat cel mai jos, se arcuiește în sus și comunică, se întâlnește cu vârful de sus al Conului care este Universul conic.

Bineînțeles că sunt absolut conștient că încercarea mea de a imagina un astfel de model al universului nu are nici o pretenție de a fi foarte aproape de adevăr. Este un joc al minții care duce foarte departe în timp proiecția bietelor mele cunoștințe despre atom și despre lumea lui interioară. În același timp este un elogiu adus adolescentului care am fost, care scria povestiri științifico-fantastice. Îl privesc cu dragoste și cu recunoștință. Îmi lipsesc cunoștințele care mi-ar permite să construiesc un model al Universului cât de cât aproape de cel real. Nici fizicienii nu au ajuns să construiască un Model al Universului apropiat de cel real. Mai este mult până departe. Și atunci de ce am construit acest model ? Un răspuns ar fi acesta, nu știu. Un altul, care nu este departe de primul, ar fi acesta, „așa mi-a spus sufletul”, intuiția, am simțit nevoia să creionez acest model cu puținele cunoștințe despre profunzimile materiei. Un altul ar fi, dintr-o nevoie a minții de a se juca, de a se proiecta pe sine în cel mai depărtat necunoscut. Dintr-o sete de cunoaștere, dar ce fel de sete este aceasta ? Să fie o încercare de a-L cunoaște pe Dumnezeu, de a mă apropia de El la chemarea Lui ?

MARILE PERIOADE ALE ISTORIEI.
O ALTĂ VIZIUNE A ISTORIEI UMANITĂȚII

Bine, ziceți dumneavoastră, dar ce legătură are viziunea aceasta filozofică, și așa destul de discutabilă, domnule Ștefan Dumitrescu, cu matematica, în speță cu mine ?

Are, stimate domnule academician, și nu numai cu dumneavoastră, ci cu toți matematicienii și fizicienii care cercetează universul mare și universul mic, intra-atomic, care prin descoperirile realizate ați ajuns la marginea cercului cunoașterii. De unde cu fiecare descoperire orizontul cunoașterii (o zonă aflată mereu în penumbră) este împins mai departe în necunoscut.

Cu mulți ani în urmă am scris o lucrare al cărui titlu era „Psihologia și Pedagogia Speciei și a Civilizației umane”. O s-o iau mai de departe. Dacă ne uităm în Istorie o să vedem că prima parte a istorie umanității, începând cu zorii paleoliticului, nu putem vorbi de limite clare, a fost a Substanței. Din Paleolitic până târziu în Evul mediu Omul a descoperit, a folosit și a prelucrat mai mult lucruri, unelte, hrană, case, a vânat animale etc.

A doua mare perioadă a istoriei este cea a Energiei, sau mai mult a Energiei, care înseamnă un salt înainte. Se întâmplă ca Omul să domesticească Animale, cum ar fi vitele pe care le pune la plug, sau calul, care îi măresc Energia mușchilor, puterea, dar bineînțeles că Omul este departe de a-și da seama ce folosea el, și ce îi mărea lui Energia. Va mai trece mult până când va inventa moara de apă și moara de vânt, care este prima unealtă inventată, construită de om care produce energie. Dar nici acum nu ajunge să descopere noțiunea de energie. Cel mult pe cea de putere.

(Va urma)

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

DESPRE CIVILIZAȚIA STRĂZII

Leontina RUS

Prima dată și prima dată am citit depre *civilizația străzii* într-un articol scris de soțul meu în Cultura *vâlceană* de prin 2010, dacă nu mă înșel, într-o comunicare făcută la Arhivele Statului Vâlcea cu ocazia Zilelor Râmnicului și în care se referea la importanța acestei componente a esteticii edilitare și nivelului de trai ale Râmnicului...Surprindea acest lucru atunci, dar era un adevăr de netăgăduit!... dintotdeauna, antichitate și prezent, că aspectul străzii dă măsura civilizației din orice comunitate. Cu cât această civilizație este mai avansată cu atât strada și marginile ei, locuințele, iluminatul, calitatea ei- pavajul, sunt de cea mai înaltă calitate! A doua oară am citit, tot scris de el, că în orice civilizație, chiar și în cele ale viitorului, există triada vitală, existențială, fără de care viața în comunitate nu poate exista!...*Fabrica, familia și strada*! Componente educaționale. Un cumul de însușiri, care dă dimensiune civilizației în genere. Scriitorul și filosoful român Ștefan Dumitrescu, de la Tulcea, cel propus ani de-a rândul la premiul Nobel este creatorul acestei triade, numai că domnia sa avea *religia* în loc de *strada*. Religia, cea din totdeauna fără de care omul nu poate exista! Și ea, precum omul, este esența umanității, universalității...poate să nu fie nominalizată în această triadă a existenței în comunitate. Desigur, omul trebuie să se întrețină, să-i întrețină și pe alții, să-și modeleze mediul, să creeze locuri de muncă (*cea mai desăvârșită artă și componentă culturală a existenței umane* - P. Cichirdan „Raiul este aici pe pământ” Ed. Intol Press, 2021)...să lucreze într-o fabrică. Chiar și familiară. Chiar și de unul singur (ceea ce nu este posibil!), căci Legea 31, la români, prevede așa ceva. Familia este cel mai prețios lucru, pentru asta omul există, a existat și va exista cel puțin în conceptul prezentului de autoreproducere controlată... Strada cu tot complexul pe care îl presupune, vedeți că și acum, când munca este abolită din conceptul existențialității, strada este cea care păstrează meseriile sinecvanon existenței mecanice-munca manuală, adamică, este legătura materială cu trecutul și prezentul. Strada este componenta educației mai importantă decât școala. Așa trebuie să fie. Copilul numai patru-șase ore petrece la școală. Restul timpului copilul se mișcă pe stradă, între colocatari-vecini, printre copiii parcurilor și ogrăzilor personale, se mișcă în familie! De aceea vedem în paginile ziarelor noastre, Intol Press, fericirea de a trăi în acest oraș care dă atâta importanță străzii! Strada și activitatea edilitară sunt componente reale ale culturii reale.

BAT CLOPOTELE ÎN SĂPTĂMÂNA MARE

- Eminescu a înviat!... scria bunicul în ziare.

Peter KIS

ICOANE MIRACULOASE

GRABNIC ASCULTĂTOAREA - Mănăstirea Suiești

(I)

Arhim. Veniamin MICLE

Suiești este un sat în comuna Stănești din județul Vâlcea care, potrivit unei legende, îi derivă numele de la un oarecare Suescu, inginer hotarnic. Satul este locul de naștere al Patriarhului Justinian Marina (1901–1977), care a fost al treilea patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, păstorind credincioșii între anii 1948–1977.

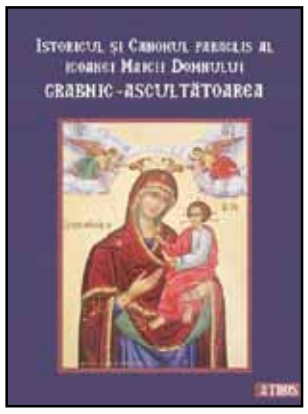

În satul Suiești, există o biserică, având hramul Cuvioasa Parascheva. Construită din lemn în stil maramureșean, în comuna Gâlgău din județul Sălaj, în anul 1658; ea a fost transportată în anul 1939 în comuna Breaza din județul Prahova, la un Centru militar. În anul 1951, Patriarhul Justinian Marina a hotărât să o aducă în satul său natal Suiești, întrucât vechea biserică de aici, tot din lemn, se dărâmase. Astfel, în martie 1951, biserica a fost strămutată, iar la 1 mai, în a treia zi de Paști din același an, a fost resfințită în prezența patriarhului. Biserica este netencuită, bârnele seculare sunt îmbinate cu meșteșug artistic, iar turnul înalt de circa 15 metri, oferă monumentului o înfățișare deosebită.

Biserica a fost amplasată la mică distanță de locul fostei biserici de lemn, care s-a deteriorat cu timpul și s-a prăbușit complet, după cum mărturisea însuși Patriarhul Justinian: „Bisericuța cea veche a fost închisă încă de acum 60 de ani, și apoi, împovărată fiind de greutatea vremii, s-a dărâmat. Înaintașii noștri au murit cu durerea că urmau să fie îngropați într-un cimitir în care nu era nici biserică și nici măcar clopot. Părinții mei au murit, de asemenea, cu părtășia acestei dureri; la rândul meu, am purtat în suflet moștenirea acestei străvechi mâhniri că în satul nostru nu este o biserică prin care să se binecuvânteze sufletele, casele și copiii din obștea noastră”.

Tot cu această ocazie, Patriarh Justinian a promis: „Dacă voi constata cândva că închinătorii vor fi atât de mulți că nu vor mai încăpea în acest smerit lăcaș de acum, vom ridica una mai încăpătoare și mai măreață. Până atunci, însă, voim să vedem cum crește dragostea voastră față de Dumnezeu”.

Promisiunea Patriarhului Justinian s-a împlinit în anul 2017. Atunci s-a finalizat și sfințit biserica Mănăstirii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Suiești. Această nouă lucrare arată că dragostea credincioșilor vâlceni față de Dumnezeu a crescut, încât au construit nu doar o biserică mai încăpătoare, ci și o mănăstire, în care monahii pot să se roage zilnic Bunului Dumnezeu.

Inițiativa înființării unei mănăstiri și a construirii unei noi biserici în satul natal al Patriarhului Justinian aparține Înaltpreasfințitului Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului. Ctitorul noii mănăstiri este un fiu al satului Suiești, credinciosul Lucian Zmaranda care, la inițiativa și cu purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Varsanufie, a construit mănăstirea cu multă jertfă și dragoste de Biserică și neam. Pentru vrednicia și meritele sale, Patriarhul Daniel i-a acordat Ordinul „Crucea Patriarhală”, cea mai înaltă distincție a Patriarhiei Române.

Mănăstirea s-a construit în amintirea vrednicului de pomenire Patriarh Justinian, dar și pentru a se împlini tes-tamentul său care, atunci când a adus biserica de lemn în aceste locuri, și-a manifestat dorința că, dacă va vrea Dumnezeu, se va construi aici o biserică mai mare. Până în prezent, au fost construite: o biserica închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, un paraclis cu hramul Sfântul Mare Lucian din Dobrogea, o casă memorială dedicată memoriei Patriarhului Justinian, nouă chilii, bucătărie, sala de mese și două apartamente. Proiectul nu a ajuns nici la jumătate. Toți care poposesc în această mănăstire, primesc mângâiere de la cele două odoare de mare preț: Icoana Maicii Domnului „Grabnic Ascultătoarea” și moaștele Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Acest locaș de cult este o replică arhitecturală a Schitului Maicilor din București, la care a ținut cel mai mult Patriarhul Justinian, pentru că a suferit din cauza autorităților regimului comunist, fiind translată din locul ei în spatele unor blocuri, iar chiliile dărâmate, a precizat Părintele Arhiepiscop Varsanufie.

Mănăstirea este o replică arhitecturală fidelă a bisericii Schitului Maicilor din București, pe care Patriarhul Justinian a restaurat-o și a sfințit-o în anul 1958, dăruindu-i bisericii acestui Schit al treilea hram, și anume Sfânta Cuvioasă Parascheva, pe lângă hramurile Buna Vestire și Sfântul Ierarh Nicolae.

Slujba de sfințire a noii Mănăstiri a fost oficiată de Mitropolitul Olteniei Irineu, în data de 22 octombrie 2017.

Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, pe lângă oficierea zilnică a sfintelor slujbe bisericești, desfășoară și o bogată activitate socială. Părintele Stareț Antim Motorga a subliniat că dorește să implice mănăstirea în cât mai multe acțiuni sociale, amintind că din darul pelerinilor care aduc alimente la mănăstire vor fi susținute și aceste centre de îngrijire a bolnavilor. Mănăstirea Suiești a inițiat parteneriatul cu „Liga femeilor creștin-ortodoxe” a Arhiepiscopiei Râmnicului, oferind alimente pentru îngrijirea bătrâ-nilor și a copiilor din centrele sociale. De data aceasta, Liga Femeilor a organizat o acțiune socială la Centrul de Asistență de la Zătreni, acolo unde se găsesc bătrâni și persoane cu paralizie. De asemenea, a dăruit tablete mai multor studenți și elevi, oferindu-le astfel posibilitatea de a participa, individual, la cursurile on-line. Întrucât foarte mulți copii încă așteaptă să fie sprijiniți pentru a avea acces la cursuri, prin implicarea unor credincioși, 14 elevi și studenți își vor putea continua studiile. În acest sens, părintele stareț Antim Motorga a declarat: „Am considerat că această faptă de sprijinire a tinerilor este absolut necesară și trebuia împlinită”. Cele 14 tablete au ajuns la patru familii: o familie cu cinci copii, din care doi studenți, doi liceeni și unul la școala generală; o familie care are patru copii, una cu trei copii și alta cu doi.

Datorită rezultatelor excepționale pe care le-au avut la sfârșitul anului școlar, dar și pentru faptul că promovează portul tradițional, 10 eleve ale Școlii generale din comuna Popești au primit din partea Mănăstirii Suiești bursa „Justinian Marina”. Însoțite de cadre didactice, elevele au cântat cântece patriotice și au rostit poezii ale autorilor români, alăturând portului tradițional nimbul vieții trăită în satul tradițional. Bursa „Justinian Marina” sprijină elevii din satele rurale și cau-tă să stimuleze învățământul rural, acordând atenție elevilor care au rezultate deosebite la școală. Cele 10 eleve din Popești fac parte din clasele V–VIII și au obținut cele mai bune premii ale claselor din care fac parte.

De asemenea, cu ocazia finalizării anului școlar 2018–2019, la Școala generală din Comuna Stănești a fost organizată festivitatea de premiere a elevilor care au obținut calificative foarte bune la învățătură. Pentru a sprijini și a face posibilă premierea elevilor, Mănăstirea Suiești a creat o bursă financiară de premiere sub omonimul „Justinian Marina”. Bursa cuprinde o sumă de bani, conformă cu premiul obținut, icoane, cărți și Sfânta Scriptură.

Se știe că, în fiecare an la data de 3 februarie, Biserica Ortodoxă prăznuiește pe Sfântul și Dreptul Simeon, împreună cu Proorocița Ana, întrucât acești sfinți sunt martori oculari peste veacuri, atât ai longevității trăite în întâmpinarea lui Iisus Hristos, cât și a bucuriei de a vedea în Pruncul Sfânt pe Izbăvitorul întregii omeniri. Din aceasta cauză, Dreptul Simeon a ajuns ocrotitor

atât al bătrânilor, care își auresc cărunțele în lumina Domnului, prin viața curată și liturgică pe care o duc, dar și ocrotitor al tinerilor și al copiilor, care sunt niște daruri ce mereu se lucrează și se potențează. Cu această ocazie, la Mănăstirea Suiești, credincioșii de vârste diferite au primit în dar câte o carte de rugăciuni, spre a le fi în ajutor atunci când năzuința sufletească dorește a petrece cu Dumnezeu în rugăciune, cât și îndemnul de a căuta viețuirea Dreptului Simeon, ca model pentru o înaintare duhovnicească plină de râvnă (va urma).

SORIN NIȚĂ

Cu matematica infinitului abstract

Cu matematica infinitului abstract
Nu prea am luat contact
Ci doar cu infinitul prezent,
Trecut sau absent...
Depinde de unghiul din care privesc
Infinitul căzut în infernul dantesc...
Mai întâi trag o linie. Dar nu la final,
Nici înainte de total, cum ar fi normal,
Ci mult mai înapoi,
Mai aproape de începuturile dintre noi
Când eram doar un „unu și unu”
-Nu trăsese Arhimede cu tunu-
Formând individual mulțimi vide,
Invalizi incapabili de a deschide
O relație congruentă-ntre noi.
Cu o altă linie trag o fracție-apoi...
Tu sus, eu jos, un raport scurt pe doi,
O-mpărțire exactă între astăzi și ieri,
Între veri înghețate și ierni-primăveri...
Și tot trăgând linii și scriind semne,
Căutând îndărătnic punctul zero-n extreme
Te ridic la puterea a doua, a noua,
Cu sudori înbroboane pe frunte, ca roua,
Tu extragi mai suav rădăcina din mine
Cu abilități de actor studiat – cabotine,
Mă-nfior de atâtea rezultate exacte
Îngrilate-n matrici într-un murmur de șoapte
Și cum un real- tu și un eu- irațional
Ne pierdem fatidic orice punct cardinal,
Regăsindu-ne apoi între paranteze,
Un „minus’ și-un „plus”, eterne- antiteze
Anulate mortal de-un efect reductiv
Abia îngânat sau lătrat incisiv,
Dar uniți pe vecie de un factor comun
Înșirați pe-o abscisă de un Gauss nebun...

PRIETENI, SCRISORI, AMINTIRI...

Nicolae CIUREA - GENUNENI

În anii tinereții mele, doream – precum dorește peștele din iaz o apă curată și bine oxigenată, să-mi cristalizez un crez științific și să-mi însușesc o metodologie de lucru în domenii destul de prețioase și vaste cum ar fi: etnologia, mitologia, folcloristica și, nu în ultimul rând, publicistica.

Spre norocul meu, Dumnezeu mi-a scos în cale, în diferite împrejurări, mari personalități ale acestor domenii, dintre care n-au lipsit: Romulus Vulcănescu, Ovidiu Papadima, Traian Cantemir, Mihai Pop, Gheorghe Bulgăr, I.C. Chițimia, Alexandru Mitru, Iosif Constantin Drăgan, Aurelian Popescu, Gh.N. Dumitrescu-Bistrița... Am răsfoit corespondența din arhiva personală și am dat peste scrisorile celor amintiți mai sus, ele constituind veritabile documente ce scot în evidență modestia aproape peste măsură, dăruirea sufletească, probitatea științifică, bucuria de a dărui dezinteresat și celor tineri din experiența personală creativă și de viață, într-un cuvânt, înalta calitate umană a unor cărturari de marcă instruiți și educați în școala interbelică a marilor valori spirituale... Voi prezenta câteva amintiri despre reputatul eseist, istoric literar, cronicar literar și folclorist,

OVIDIU PAPADIMA

Trebuie să subliniez că, înainte de a fi îndrăznit să-l cunosc personal, am avut șansa de a-i citi o parte din opera științifică – ce cuprindea lucrări extrem de interesante cu privire la fondul etnic al creațiilor literare și la trăsăturile folclorului național, analizate dintr-o perspectivă filisofică aparte... În acest context, merită amintite câteva titluri, cum ar fi: „O viziune românească asupra lumii”(1941), „Neam, sat, oraș în poezia lui Octavian Goga”(1942), „Poezie și cunoaștere etnică”(1944), „Cu cât cânt, atâta sânt – antologie a liricii populare”(1963), „Literatura populară română. Din istoria și poetica ei”(1968) și altele.

Aș putea spune, cu un sentiment de mândrie, că aceste lucrări au constituit pentru subsemnatul adevărate manuale de inițiere în cercetarea științifică... Deși aveam, ca filolog, cunoștințe teoretice și culesesem pe teren destul folclor, destule relicte etnofolclorice și mitologice, sințeam, în mod imperativ, nevoia unor consultări științifice în domeniu... Acestea n-au întârziat, fiindu-mi oferite de către distinsul cărturar Ovidiu Papadima, cu o nemăsurată generozitate...

Pentru început, recomandările sale vizau, cu precădere, două elemente extrem de importante: 1. Tehnica analizei materialului folcloric - într-o viziune pluridisciplinară - comparatist, cu accent deosebit pe filoanele: istoric, estetic și filosofic. 2. Etica cercetătorului, a creatorului, în general...Referindu-se la cel de-al doilea element, în discuțiile noastre de taină, cărturarul mă prevenea, părintește aș putea spune și într-un mod destul de elegant, că, în tot ceea ce voi da tiparului, de-a lungul vieții, să nu las niciun cuvânt care să poată fi interpretat ca o punte de legătură cu efemerul din politică... Domnia-sa fusese victima unor învinuiri false, de ordin politic, tocmai în perioada în care, în închisori, erau decimate marile valori ale spiritualității neamului – al căror singur „păcat” era legătura sufletească, indestuctibilă, cu pământul străbun, cu trecutul istoric, cu tradițiile și obiceiurile, cu tot ce era românesc...

Prin urmare, benefica recomandare ce mi-o făcuse distinsul cărturar, în legătură cu distanța ce trebuie ținută între actul de creație și viața politică extrem de perversă și schimbătoare, nu se născuse dintr-o suspiciune de natură subiectivă, ci dintr-un zbucium uriaș, dintr-o suferință cruntă, îndurată pe nedrept, ca deținut politic, între zidurile închisorilor din Calea Rahovei, Ghencea, Craiova, Poarta Albă și Gherla.

Văzându-mă stupefiat la relatările sale despre situațiile-limită în care ajunsese în închisori, din punct de vedere al sănătății și greutății fizice, a încercat să-mi îndulcească înfricoșarea cu morala unui vechi proverb macedonean: „Să știi dragă Genuneni, că, întotdeauna vârfurile atrag trăsnetele... Pe văi, crește iarba grasă, dar din păcate, o pasc doar măgarii...”.

Ovidiu Papadima, la vârsta de 43 de ani – când a fost condamnat politic – ajunsese deja unul din vârfurile culturii românești: studii doctorale în Germania, prestații impecabile ca universitar în Viena și în București, valoroase lucrări de istorie literară și folclor, eseuri, cronici literare, secretar de redacție la Revista Fundațiilor Regale, sunt doar câteva repere, pe lângă multe altele, cu ajutorul cărora putem creiona personalitatea magistrului și prietenului meu.

În discuțiile purtate cu Domnia-sa, despre chinurile din temnițele comuniste, a ținut să-mi vorbească despre rolul pe care îl poate avea psihicul în viața oamenilor, mai ales atunci când ei se află într-o mare cumpănă. „Deși observam că fizicul mă părăsește cu fiecare zi, simțeam în mine o încremenire de piatră, alimentată totuși de speranța că voi ieși viu peste pragul închisorii... Mulți dintre confrații mei de suferință, nereușind să aibă un control total asupra stării lor psihice, s-au prăpădit cu zile... N-aș vrea să interpretezi, într-un mod greșit, ceea ce-ți mărturisesc eu acum, însă este vorba de o stare adevărată pe care am trăit-o, dragă Genuneni... Ajunsesem un veritabil diagnostician în ceea ce privea rezistența psihică a unora dintre deținuți... Îmi era suficient să-l privesc, la întâmplare, doar câteva secunde, pe un oarecare deținut, pentru a ști atunci dacă respectivul are suficientă forță interioară sau nu mai are...Din păcate, în timp, constatam că părerile mele de puține ori dădeau greș...”.

După un asemenea dialog cu domnul profesor Ovidiu Papadima, mi-am dat seama că am în față un om extraordinar de puternic și asta și datorită faptului că era posesorul unei vaste culturi ce îi sigura o mare forță psihică, o stare de echilibru ce-i întărea mult fizicul.

Asta i-a permis ca, după ieșirea din închisoare, în 1955, să suporte mai ușor opreliștile politice umilitoare, de a nu avea dreptul să semneze nicio lucrare, niciun material publicistic până în anul 1963. După 1963, marele cărturar a răzbunat timpul furat de regimul comunist opresiv, aducând în dar culturii românești cărți de o inestimabilă valoare: „Cezar Bolliac” (1966), „Heinrich von Kleist”(1967), „Scriitorii și înțelesurile vieții”(1971), „Temelii folclorice și orizont european în literatura română, sub îngrijire științifică” (1971), „Ion Pillat”(1974), „Ipostaze ale iluminismului românesc”(1975) și altele.

* * *

În cele ce urmează voi detalia începuturile colaborării și apoi ale prieteniei strânse între subsemnatul și marele cărturar Ovidiu Papadima – de la care am învățat, în anii tinereții, așa cum am mai arătat, atât tainele elaborării și finalizării unei cercetări științifice cât și despre modul de a privi viața, despre felul de manifestare când ești îngenunchiat de soartă și trebuie să te ridici, în ciuda marilor greutăți amenințătoare de moarte...

Primii pași spre mentorul meu i-am făcut în anul 1971 la Institutul de Teorie și Istorie Literară „George Călinescu” – unde Domnia-sa își desfășura activitatea ca cercetător. M-am dus direct, fără vreo recomandare din partea cuiva, i-am spus cine sunt, care este locul meu de muncă și ce doresc... Pe-atunci, cea mai mare parte a timpului meu liber o consacram numeroaselor deplasări în teren pentru a culege materiale folclorice din vetrele străvechi ale zonei vâlcene. Publicasem deja două culegeri de folclor (Izvoare fermecate-1968; Comori-1969) și aveam în pregătire pentru tipar volumul de legende populare intitulat „Loviște, mirific plai”, pe care îl aveam la mine în momentul întâlnirii. L-am arătat magistrului și, cu destul de mare emoție, am îndrăznit să-i cer sprijinul, în sensul că doream o îmbogățire, o înnobilare științifică a cărții cu un studiu introductiv despre legende, din partea Domniei-sale. Din capătul locului am primit un răspuns pozitiv. Am lăsat volumul Domnului profesor spre analiză și, într-un timp foarte scurt, am primit studiul introductiv cerut. Cartea a fost publicată chiar în anul 1971, sub egida Ministerului Învățământului, fiind foarte bine primită de specialiștii în domeniu.

Un aspect, peste care nu se poate trece atât de ușor, este acela că domnul profesor Ovidiu Papadima s-a purtat atât de frumos cu mine la prima întâlnire încât aveam impresia că ne cunoaștem de-o viață... Cuvintele sale, pline de ospitalitate, degajau multă căldură, o apropiere sufletească ce îmi înlătura și cea mai mică urmă a unui eventual complex de inferioritate...

Ceea ce mă fascina în comportamentul domnului profesor față de mine, era acea atitudine modestă, nedisimulată, generatoare de afecțiune, de încredere și un climat intelectual de aleasă ținută... Îmi plăcea de minune acest lucru și cu fiecare întâlnire a noastră, cu fiecare convorbire telefonică sau epistolă primită, aveam ceva de învățat nu numai pe tărâm științific dar și uman... Diferența de vârstă dintre noi (de treizeci și ceva de ani) mă avantaja extrem de mult din acest punct de vedere. Deși eram reprezentanții a două generații, se născuse o compatibilitate perfectă ce se datora, în exclusivitate aș putea spune, domnului profesor căruia îi era străin academismul formal, rece, practicat uneori, din păcate, de unele personalități ale culturii noastre, prin ținerea la distanță a tinerilor colaboratori... Domnia-sa, din contră, prin marea modestie și onestitate ce l-au caracterizat în permanență, a reușit să-și facă adevărați și nedespărțiți prieteni chiar din rândul doctoranzilor pe care i-a avut sub îndrumare științifică. De subliniat, că aceleași trăsături de caracter au constituit cheia unei strânse și lungi prietenii între familiile noastre...Îmi amintesc cu multă plăcere despre felul în care petreceam, uneori împreună, o parte din concediul de odihnă, cu vizite la vestitele mănăstiri din zona Vâlcii sau la unitățile muzeale din Sibiu...

Cu fiecare excursie, Ovidiu Papadima, posedând o cultură enciclopedică, mă introducea, treptat și pe neobservate, într-o lume a curiozităților, a numeroaselor întrebări și a căutărilor... În realitate, primeam pe viu lecții cu caracter formativ, creîndu-mi obișnuința de a analiza un fapt cultural din „n” unghiuri de vedere. Nu de puține ori rămâneam impresionat de încărcătura informațională pe care o aducea distinsul meu magistru pentru lucruri despre care, la prima vedere, eram înclinat să cred că nu prea aveam ce spune... Așa s-a întâmplat, de pildă, cu picturile din mănăstirile Bistrița, Hurezi și Polovragi. Nu mai vorbesc de Muzeul Etnografic din Dumbrava Sibiului sau de Muzeul Brukental... Aș fi vrut să am nu două, ci zeci de urechi, să pot înregistra atâtea cunoștințe noi – pe care le receptam cu multă aplecare și plăcere... Dar, mărturisesc că, peste toate acestea, mirajul, atracția irezistibilă pentru mine o constituia uriașa bibliotecă a distinsului cărturar, după părerea mea, una dintre cele mai mari biblioteci particulare ale Bucureștilor, la acea dată, rămasă moștenire fiului cel mic, Liviu Papadima – astăzi un nume cu mare rezonanță atât în critica literară cât și în viața universitară bucureșteană.

(Va urma)

DIRIJORUL THEO VOLTERS DIN OLANDA REVINE LA FILARMONICA DIN RÂMNICU VÂLCEA

Petre CICHIRDAN

În seara de luni 04 04 22 melomanii vâlceni au avut plăcuta surpriză de a-l revedea pe scena Filarmonicii din Sala de la Lahovari pe olandezul Theo Volters, care a dirijat un concert de zile mari în admirația unui public favorabil și generos. A dirijat orchestra simfonică a Filarmonicii vâlcene, întinerită- ni s-a părut- și foarte bine acordată la dirijor și cei doi interpreți: Valentin Dimitrie Simion- violoncel și Matei Lăbunț- pian. Spuneam, un concert de zile mari fiindcă toți s-au comportat în context cu titlul generic anunțat pe afiș și în program: *Maeștri și discipoli*! ...Maestru a fost și este valorosul șef de orchestră olandez și, nu de puține ori, român (date fiind angajamentele profesionale ale domniei sale cu Filarmonicile din țara noastră)! Discipoli (deci consacrați pe drumul către măestrie) au fost și sunt cei doi artiști interpreți, pianist și violoncelist. Dar, mai maeștri au fost la viața lor marii compozitori ai muzicii clasice și universale: Franz Schubert, autorul Simfoniei nr 3 în Re major, care s-a cântat în această seară sub bagheta lui Theo Volters, și care a strălucit la începutul secolului XIX, la Viena, într-o perioadă în care cel mai aplaudat era Gioachino Rossini (Franz Schubert face parte din cele câteva personalități care dau faimă rației germane alături de Albert Einstein, fizician; Herman Hesse, poet; Heinrich Schlieman, arheolog - selecție făcută de manualul de limba germană Grund Kurs Deutsch Verlag Fur Deutsch-1990); Camille Saint Saënce, compozitor romantic, francez, autorul Concertului nr 1 pentru violoncel și orchestră în La minor op 33, formidabil concert ascultat pe toate scenele lumii și care face deliciul marilor violoncelişti în afirmarea lor; Robert Schumann, autorul Concertului pentru pian în La minor, Op.54; la fel ca autorul, acest concert fiind unul teribil, în care interpretul solist poate să-și dezvăluie toate talentele. Pe Theo Volters l-am mai urmărit, interpret deosebit în actul dirijoral, încă din 19 oct. 2015 când, aici, la Râmnicu Vâlcea a susținut un concert de mare rezonanță în compania aceluiași Franz Schubert, Simfonia a VI-a, dar mai ales în compania lui Wolfgang Amadeus Mozart - Concertul nr 25 în Do major KV 503 - alături de Luiza Borac și, când, împreună, au avut un mare succes de public: „În seara de 19 octombrie 2015, cei doi, Luiza Borac și Theo Wolters au dat curs unei serate muzicale cu totul deosebite, în valoare, după părerea noastră, dând un

real impuls vieții muzicale, evoluate, în orașul ...” (P. Cichirdan, CULTURA *vâlceană,* oct. 2015). De această dată, ca și atunci, dirijorul Volters, dovedindu-se un maestru al acompaniamentului orchestral!...maestru în răstălmăcirea marilor opere muzicale, dar și alături de soliști de mare renume, cum este pianista vâlceană Luiza Borac! sau ale unor mari speranțe solistice

instrumentale cum este cazul lui Valentin Dimitrie Simion-violoncel și al lui Matei Lăbunț-pian. Trebuie să remarcăm și de această dată rolul de conducător al formației orchestrale simfonice, al domniei sale, deosebit, ansamblul orchestral vâlcean, în simfonia de Schubert și în cele două concerte, prezentându-se în fața publicului... fără cusur! Orchestra simfonică a Filarmonicii din Râmnicu Vâlcea, cu Theo Volters la pupitru, în această seară memorabilă, de aprilie, a sunat ca un merituos ansamblu dovedindu-și experiența neîntreruptă de 27 de ani! Desigur, mai ales la simfonie, suflătorii, oboiul nostru cu totul special făcându-se remarcat, au primit aplauzele meritate. Nu avem decât cuvinte de laudă, publicul a fost impresionat în fața demonstrației de virtuozitate de care au dat dovadă atât Valentin Dimitrie Simion, cât și, poate chiar mai ales, Matei Lăbunț, cu un an mai tânăr, și pe care noi l-am comparat, imediat cum și-a început demersul muzical, cu celebrul pianist Dimitri Alexeev, care, în anii 70, câștiga Premiul I la Festivalul și Concursul George Enescu și impresiona la extaz publicul în celebra sală a Ateneului Român în concertul de Prokofiev... Recent, BBC Music Magazine scria despre Dimitri Alexeev că „Este un pianist în același timp aristocratic, grandios și poetic confesional...”. Vedeți, chiar așa am notat și noi în timpul concertului lui Robert Schumann interpretat de Matei Lăbunț: maturitate, dinamism, discurs liric, ținută scenică deasupra obișnuitului...Revenind la Valentin Dimitrie Simion, violoncel, odată că a dat curs interpretării pline de acuratețe și sensibilitate la dificilul instrument de coarde, a minunatului concert de Saint Saënce, parcă vrând să arate că școala de violoncel românească nu s-a epuizat și, că, iată, vlăstare noi cresc neîncetat. Să ne aducem aminte că aici au concertat copii- elevi geniali- la Festivalul Tinere Talente, pe lângă alte instrumente (excepționalul Tarara la vioară), la violoncel, Olga Bianca Mănescu, care, atunci, în 2004, ne amintea de Radu Aldulescu, Vladimir Orlov, Alexandra Guțu, Marin Cazacu, și, mai încoace, de Răzvan Suma, Ștefan Cazacu...Ce concerte colosale au fost scrise pentru violoncel! Unul l-ați urmărit în această seară, Camil Sain Saënce, dar să nu uităm, celebrele opusuri, poate conducerea Filarmonicii va reuși să le producă în viitor! Dublul concert (vioară și violoncel) de Brahms sau Triplul concert de Beethoven (vioară, violoncel, pian)... O seară minunată a avut loc la Râmnicu Vâlcea în 04 aprilie 2022. Aceasta este arta muzicală cultă, artă de care avem cu toții nevoie, artă care din mijlocul interbelicului, orchestra semisimfonică a doctorului Puțureanu, și apoi prin demersurile camerale ale lui Leca și Octavia Morariu, a ridicat cultura valceană la cele mai importante nivele, chiar și pentru ziua de astăzi!

NOTA

Pe arhiva video din www.culturaarsmundi.ro urmăriți video imagini din concert la titlurile (4):

- DIRIJORUL THEO VOLTERS LA FILARMONICA VALCEANĂ- SIMFONIA NR. 3 DE SCHUBERT
- SIMFONIA NR. 3 DE SCHUBERT - THEO VOLTERS - FINAL PART 1
- VALENTIN DIMITRIE SIMION- CONCERTUL NR 1- CAMILLE SAINT SAËNS- FRAGMENT
- MATEI LĂBUNȚ - CONCERTUL PENTRU PIAN OP 54- R. SCHUMANN- FRAGMENT

RÂMNICU VÂLCEA
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro
www.primariavl.ro
CERTIFICARI MRC-OCS SR EN ISO 9001:2015 410/C SR EN ISO 14001:2015 223/M SR OHSAS 18001:2008 190/HS SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

Decizie definitivă privind terenurile fostului camping Ostroveni, după mai bine de două decenii de procese!

Succes de amploare al Primăriei Râmnicului: prin Decizia – definitivă! – a Curții de Apel Pitești pronunțată în dosarul 2588/90/2016, Municipiul câștigă peste trei hectare și jumătate de teren ocupat de fostul camping (acum degradat și abandonat) de pe malul lacului din Ostroveni, în imediata vecinătate a Șrandului Ostroveni. Sentința din 7 aprilie 2022 pune capăt unui demers juridic cu o vechime de peste două decenii și obligă SC Batroscom SA (anterior Alutus SA – moștenitoarea fostelor active turistice ale OJT Vâlcea), prin lichidator judiciar, *"să lase în deplină proprietate și posesie"* Municipiului terenul în suprafață de 35.711,88 mp (alcătuit din "Zona de Agrement Ostroveni-Sălcioara", "Parc Sălcioara", "Zona de Agrement Insula Pescarilor" și drumul de acces), dispunând totodată și modificarea în acest sens a cărții funciare. Terenurile – care erau deja inventariate în domeniul public al Municipiului în baza a două Hotărâri de Guvern – vor fi reabilitate și redate râmnicenilor sub forma unei zone mixte de agrement ce va completa facilitățile de acest fel existente în sudul Râmnicului (Șrandul Ostroveni și zona de picnic de pe ma-lul lacului). Primarul Mircia Gutău mulțumește public consilierului juridic Alina Rusănescu care, împreună cu colegii din departamentele Juridic și Cadastru ale Primăriei Râmnicului, a reușit să câștige această speță în favoarea comunității locale.

Prima festivitate "Nunta de Aur" după ridicarea restricțiilor din pandemie

Joi, 14 aprilie, în contextul apropiatelor sărbători Pascale, Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea a organizat prima festivitate "Nunta de Aur" din acest an și, totodată, prima după ridicarea restricțiilor cauzate de pandemia de coronavirus. Profitând de vremea frumoasă, Municipalitatea a derulat evenimentul în cadrul Arenelor "Traian", iar 39 de cupluri au fost felicitate de primarul Mircia Gutău și de reprezentanți ai administrației locale cu ocazia împlinirii a 50 de ani de căsnicie, primind Diploma de Fidelitate și un premiu constând în bonuri valorice în sumă de 600 de lei. Începute în anul 1999, ceremoniile "Nunta de Aur" reprezintă una dintre cele mai longevive tradiții de la nivelul Primăriei municipiului, de la debutul acțiunii și până în prezent, 1421 de cupluri fiind aniversate cu acest prilej.

S-a finalizat un segment important dintr-o noua axă rutieră a Râmnicului

Concepută să preia o bună parte din traficul auto din zona de Nord a Râmnicului, artera de legătură ce pornește din sensul giratoriu din fața sediului Apelor Române (intersecția bulevardului Nicolae Bălcescu cu strada Remus Bellu) și va face legătura cu strada Republicii a bifat încă o etapă importantă odată cu recepția joi, 14 aprilie, a segmentului ce pornește din spatele Shopping City și ajunge în capătul străzii Matei Basarab. Cu o lungime de 532 m și două benzi pe sens, prevăzută cu trotuar, pistă de biciclete cu două sensuri, iluminat public pentru partea carosabilă, dar și pentru pista de biciclete, spații verzi și sensuri giratorii, strada a fost realizată în regim privat de către dezvoltatorul imobiliar al zonei, fără implicarea bugetului local, continuarea acestei artere de legătură urmând a se face printr-un proiect al Primăriei depus pentru finanțare în cadrul Programului "Anghel Saligny". Prezent la recepția lucrărilor, primarul Mircia Gutău a apreciat calitatea investiției și s-a arătat încrezător în perspectivele de realizare a acestei noi legături rutiere ce va ușura traficul auto în zona de Nord a orașului.

BIROUL DE PRESĂ

MEMORIAL „ALEXANDRU POPESCU – MIHĂEȘTI"

(Urmare din pag. 4)

S-a prezentat apoi un text despre domnul profesor, care aparține regretatului Ion Soare, fost președinte al Forumului Cultural - care a plecat la Domnul în noiembrie 2020 și un Cuvânt al domnului prof. dr. Gheorghe Deaconu.

Subliniem că toți au vorbit în termeni laudativi despre activitatea prestigioasă a domnului profesor regretând trecerea sa în veșnicie. S-a accentuat că domnul profesor Alexandru Popescu-Mihăești a fost o personalitate de mare anvergură, cu o biografie impresionantă și o carieră profesională de succes. S-a afirmat ca profesor cu vocație atât în învățământul preuniversitar cât și în cel universitar, din Capitală și din Râmnicu Vâlcea. Fiind un pedagog cu o pregătire temeinică a obținut rezultate meritorii în educarea elevilor și studenților. Cercetător științific interdisciplinar remarcabil a elaborat lucrări de valoare excepțională în domeniul lingvisticii, pedagogiei și psihologiei, apreciate atât în țară cât și în străinătate. În acest sens s-au adus argumente elocvente. În anul 1955, Forul Cultural Internațional American – Biographical Institute – din Carolina de Nord, SUA, a făcut cunoscut că domnul profesor a fost inclus în Dicționarul Enciclopedic – 500 de personalități de excepție ale secolului XX. În anul 1977, aceeași autoritate l-a distins cu o diplomă de onoare „pentru contribuții excepționale profesionale și de comunicare".

Om de cultură rafinat, timp de 15 ani a coordonat, cu pricepere, ca președinte executiv, activitatea Forumului Cultural al Râmnicului și simultan, 12 ani, pe cea a Asociației Seniorilor, două ONG-uri care au organizat numeroase manifestări științifice, educative și cultural-distractive, apreciate de participanți, prin care s-au promovat valorile naționale și locale. Discursurile au reliefat de asemenea că a fost un om de mare caracter, cu o ținută morală impecabilă, cu suflet mare, generos, cu o bunătate nativă.

A trăit onest, demn, echilibrat, a iubit adevărul, valorile autentice și a militat pentru triumful lor. Ca un bun patriot a manifestat dragoste și respect pentru Limba română, a iubit țara, glia, meleagurile natale, ținutul pitoresc, legendar, al Vâlcii. A fost un mare învățător care a îndrumat în mod competent activitatea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, un adevărat dascăl pentru discipolii săi, pentru consătenii din Mihăești, pentru toți oamenii cu care a relaționat, pe care i-a respectat și cărora le-a dat sfaturi înțelepte de viață. În acest sens a afirmat că „mă recunosc învățător – ca destin și ca har, și-mi place apostolatul".

Trăsăturile pozitive ale caracterului său i-au asigurat statutul de simbol, de model veritabil, demn de urmat de cei tineri, de comunitatea în care și-a desfășurat activitatea. Pentru aceste calități eu l-am considerat un inginer al sufletului omenesc. A răzbit în viață pentru că întotdeauna a gândit că suportul existenței sale este dat de credința în Dumnezeu și de muncă, de efortul personal.

A fost un dascăl și un educator creștin luminat, un reper intelectual, care și-a onorat cu prisosință acest titlu. Meritele sale indiscutabile i-au fost recunoscute și răsplătite cu numeroase diplome, premii, medalii și distincții, recompense morale care i-au adus mari satisfacții. A fost un om al cetății, important pentru comunitatea din Râmnicul nostru drag. Pentru contribuția sa notabilă la dezvoltarea învățământului și culturii pe aceste meleaguri i s-a decernat titlul de „Cetățean de onoare al Municipiului Râmnicu Vâlcea".

În cadrul adunării comemorative, doamna Liviana Crinuța Popescu a prezentat o scrisoare înduioșetoare adresată scumpului său tătic și a mulțumit organizatorilor acestei manifestări de suflet, celor care îi cinstesc memoria.

Am participat la o acțiune elevată, cu o încărcătură spirituală deosebită. Ne rămân în minte și inimă imaginea luminoasă a domnului profesor, a ilustrului învățător Alexandru Popescu-Mihăești și exemplul său înălțător. Nutrim convingerea că atât Consiliul Local Râmnicu Vâlcea, cel al comunei Mihăești cât și Senatul Universității „Spiru Haret" din București vor acționa ca numele „Alexandru Popescu-Mihăești" să rămână nemuritor.

Ne rugăm ca Bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace!

ISTORIA LITERATURII ROMÂNE ÎN DATE - APRILIE

OCTAVIAN GOGA (**1.04.**1881-7.05.1938)

Poet și dramaturg, s-a născut la Rășinari, Austro-Ungaria, a urmat școala primară în satul natal, apoi Liceul de Stat din Sibiu și Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Budapesta. Debutează publicistic cu poezia „Atunci și acum" în ziarul „Tribuna" din Sibiu. A lucrat ca ziarist, publicând poezii în: „Țara noastră", „Epoca", „Adevărul", „Flacăra" etc. În 1920 este ales membru al Academiei Române. Opera literară (selectiv): „Poezii" (1903), „Ne cheamă pământul" (1909), „Din umbra zidurilor" (1913), „Cântece fără țară" (1916).

FĂNUȘ NEAGU (**5.04.**1932-24.05.1911)

Nuvelist, romancier și dramaturg, s-a născut la Grădiștea, Brăila, a urmat școala primară în satul natal, apoi Liceul Militar din Iași, Școala Pedagogică nr. 2 din București și apoi, pentru un an, Școala de Literatură „Mihai Eminescu". Urmează cursurile Facultății de Filologie, dar nu le termină. Debutează literar în revista „Tânărul scriitor" cu povestea „Dușman cu lumea". Opera literară (selectiv): „Dincolo de nisipuri" (1962), „Îngerul a strigat" (1968), „În văpaia lunii" (1979), „Scaunul singurătății" (1988). Filme: „Casa de la miezul nopții" (1976), „Crucea de piatră" (1994), „Ciprian Porumbescu" (1973), „Sosesc păsările călătoare" (1985).

ROMULUS VULPESCU (**5.04.**1933-18.09.2012)

Poet, scriitor și publicist, s-a născut la Oradea, a urmat școala primară la București, apoi Liceul „Sf. Andrei" și Liceul „Gh. Șincai", iar apoi Facultatea de Filologie a UNiversității din București. A lucrat ca redactor la editurile „Arta", „Editura de Stat pentru Literatură", „Editura pentru Literatură Universală", la revista „Luceafărul", secretar literar la teatrul „B. St. Delavrancea", muzeolog la Muzeul Literaturii Române, secretar la Uniunea Scriitorilor din România, director la Teatrul Mic. A colaborat cu publicațiile „Luceafărul", „Cinema", „Tomis", „Ateneu", „Săptămâna". Opera literară (selectiv): „Armura noastră" (1986), „Vraiștea" (1994), „Hîncu-ba!" (2002), „Curierul de seară" (1969), „Rochia" (1979).

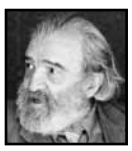

EMIL CIORAN (**8.04.**1911-20.06.1995)

Scriitor român, s-a născut la Rășinari, a urmat liceul la Sibiu și apoi Facultatea de Filozofie a Universității din București. Debuteză literar în 1934 cu cartea „Pe culmile disperării". A lucrat ca profesor de filozofie la Liceul „Andrei Șaguna" din Brașov. În 1937 primește o bursă de studii a Institutului Francez din București și pleacă la Paris, unde se stabilește definitiv. Opera literară (selectiv): „Cartea amăgirilor" (1936), „Lacrimi și sfinți" (1937), „Amurgul gândurilor" (1940), „Îndreptar pătimaș" (1991), „Scrisori către cei de acasă" (1995).

CAMIL PETRESCU (**9.04.**1894-14.05.1957)

Poet, romancier și dramaturg, s-a născut la București, a urmat școala la Colegiul „Sf. Sava" și Liceul „Gh. Lazăr", apoi Facultatea de Filozofie și Litere a Universității din București.. Debutează în revista „Facla" cu articolul „Femeile și fetele de azi" și editorial cu volumul de versuri „Ciclul morții". Lucrează ca profesor de liceu la Timișoara și apoi ca director al Teatrului Național din București. Devine membru al Academiei Române în 1948. Opera literară (selectiv): romane - „Utima noapte de dragoste întâia noaspte de război" (1930), „Patul lui Procust" (1933); nuvele- „Turnul de fildeș" (1950), „Manusile" (1950), „Cei care plătesc cu viața" (1950); poezie - „Ideea. Ciclul morții" (1918), „Danton" (1924), „Mitică Popescu" (1925), „Bălcescu" (1948).

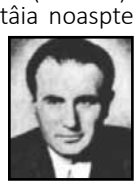

BARBU ȘT. DELAVRANCEA (**11.04.**1858-29.04.1918)

Scriitor, s-a născut la București, unde urmează primele clase la Școala Domnească și Liceul „Sf. Sava", iar din 1882 devine licențiat al Facultății de Drept. Debutează literar în „România liberă" cu poeziile „Poiana lungă" și „Amintiri", iar ca nuvelist cu „Slujnica". A lucrat ca redactor al ziarelor „Epoca", „Revista nouă", „Democrația" și „Voința națională". În 1899 devine primar al capitalei, iar din 1912 este ales membru al Academiei Române. Opera literară (selectiv): nuvele - „Slujnica" (1885), „Liniște" (1887), „Domnul Vucea", „Hagi Tudose" (1903); dramaturgie - „Apus de soare" (1909), „Viforul" (1910), „Irinel" (1912).

VIRGIL MAZILESCU (1**1.04.**1842-10.08.1984)

Poet și eseist, s-a născut la Corabia, a urmat școala în comuna Cușmir, Turnu-Severin, Tg. Jiu și Drăgășani, București la Liceul „Spiru Haret", apoi Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București. A lucrat ca profesor, bibliotecar la Ploiești, secretar al Uniunii Scriitorilor și redactor la revista „România literară". Opera literară (selectiv): „Versuri" (1968), „Fragmente din regiunea de odinioară" (1970), „Va fi liniște, va fi seară" (1979), „Guillaume poetul și administratorul" (1983).

GALA GALACTION (**16.04.**1879-8.03.1961)

Poet și preot ortodox, pe numele său adevărat Grigore Pișculescu, s-a născut la Dideși, Teleorman, a urmat cursurile Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București și Facultatea de Teologie. Devine doctor în teologie la Cernăuți în 1909. Cu ajutorul lui Tudor Arghezi editează revistele „Cronica" și „Spicul". În 1926 devine profesor al Universității din Ghișinău. După 1944 este ales vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din România, deputat în Marea Adunare Națională și membru titular al Academiei Române. Opera literară (selectiv): „La țărmul mărei" (1916), „de la noi la Cladova" (1924), „Roxana" (1930), „Papucii lui Mahmud" (1931), „Doctorul Taifun" (1933).

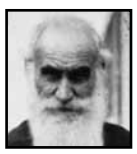

ION VINEA (**17.04.**1895-6.07.1964)

Poet și scriitor, pe numele său adevărat Ion Eugen Iovanachi, s-a născut la Giurgiu, a urmat Liceul „Sf. Sava" și Facultatea de Drept din București. Debutează literar cu un sonet, în revista „Simbolul". Conduce timp de 10 ani revista „Contemporanul". Colaborează cu publicațiile: „Seara", „Gândirea", „Viața Românească", „Umanitatea". A fost redactor la Editura pentru literatură. Opera literară (selectiv): „descântecul și Flori de lampă" (1925), „Paradisul suspinelor" (1930), „Ora fântânilor" (1963), „Lunatecii" (1965, postum).

MAGDA ISANOS (**17.04.**1916-17.11.1944)

Poetă, prozatoare și avocată, s-a născut la Iași, a urmat Liceul Eparhial din Chișinău, apoi Facultatea de Litere și Filosofie în paralel cu Facultatea de Drept. Debutează literar cu poeziile „Aș vrea un basm" și „Primăvara". A lucrat ca avocat la Baroul din Iași și a colaborat cu publicațiile „Jurnal literar", „Însemnări ieșene", „Avântul", „Voința", „Vremea", „Cetatea Moldovei".Opera literară (selectiv): poezii - „Cântarea munților" (1945), „Țara luminii" (1946), „Confesiuni lirice" (1989); teatru - „Focurile" (1945); proză - „Inseparabilele" (1934), „Îngerii", „Magistrata", „Orașul cu minuni", „Omul cu cizme roșii".

CALISTRAT HOGAȘ (**19.04.**1847-28.08.1917)

Prozator, s-a născut la Tecuci, a urmat școala primară la Tecuci, Liceul la Academia Mihăileană din Iași și Facultatea de Filosofie și Litere din Iași. A lucrat ca profesor de literatură la gimnaziul comunal din Piatra Neamț, apoi la gimnaziul din Tecuci și la Școala Normală „Vasile Lupu" Iași. Din 1886 se transferă ca profesor și director la gimnaziul din Alexandria. Opera literară (selectiv): „Pe drumuri de munte" (1914), „Cucoana Marieta" (1915), „Amintiri dintr-o călătorie" (1921), „Munții neamului" (1921).

GIB MIHĂESCU (**23.04.**1894-19.10.1935)

Romancier și dramaturg, pe numele său adevărat Gheorghe Mihăescu, s-a născut la Drăgășani, a urmat cursurile Colegiului Național „Carol I" din Craiova, apoi devine absolvent al Școlii de Infanterie din Iași, cu gradul de plutonier. Participă la Primul Război Mondial, fiind avansat la gradul de sublocotenent. După război se înscrie la Facultatea de Drept din București. Lucrează ca redactor al revistei „Luceafărul",ziarele „Înfrățirea", „Voința" din Cluj. Din 1924 practică avocatura la Drăgășani. Din 1929 se stabilește la București, lucrând la Direcția Presei din Ministerul Afacerilor Externe. Opera literară (selectiv): romane - „Brațul Andromedei" (1930), „Rusoaica" (1933), „Femeia de ciocolată" (1933), „Donna Alba" (1935); nuvele - „vedenia" (1929), „Visul" (1935); piese de teatru- „Pavilionul cu umbre" (1928).

PAVEL CHIHAIA (**23.04.**1922-18.06.2019)

Eseist și romancier, s-a născut la Corabia, după terminarea liceului a urmat cursurile Facultății de Litere din București. Debutează cu piesa de teatru „La farmecul nopții" (1945), pentru care primește Premiul Scriitorilor Tineri ai Fundației Regale. Lucrează ca impiegat la Direcția Generală a Teatrelor, zidar, figurant. Continuă studiile la Sorbona, unde își susține și teza de doctorat. În 1978 emigrează în Germania, unde obține postul de consilier de educație la Liceul Francez „Jean Renoir" din Munchen, colaborând și cu postul de radio „Europa Liberă". Opera literară (selectiv): „Blocada" (1947), „Mărturisiri din exil" (1994), „Hotarul de nisip" (2007), „Un armăsar mai puțin" (2015).

EUGEN JEBELEANU (**24.04.**1911-21.08.1991)

Poet și publicist, s-a născut la Câmpina, a urmat Colegiul Național „Andrei Șaguna" din Brașov și Facultatea de Drept din București. A debutat cu poezii în revista „Viața literară". A lucrat ca jurnalist la mai multe publicații din București. Din 1955 a devenit membru titular al Academiei Române. Opera literară (selectiv): „Schituri de soare" (1929), „Ceea ce nu se uită" (1945), „Scutul păcii" (1949), „În satul lui Sahia" (1952), „Surâsul Hiroșimei" (1958), „Hanibal" (1973), „Arma secretă" (1980).

ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ (**26.04.**1922-25.05.2002)

Poet și eseist, pe numele său real Ștefan Popa, s-a născut la Cherechiu, Arad, a urmat școala primară în satul natal, Liceul „Moise Nicoară" din Arad, apoi Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Cluj. A lucrat ca profesor în satul natal, apoi la Hălmaciu și Gurahonț și la revistele „Lumea" și „Revista secolului 20". Din 1992 a devenit membru al Academiei Române. Opera literară (selectiv): „Cartea mareelor" (1965), „Ipostaze" (1967), „Papirus" (1974), „Arie și ecou", „Brutus și fiii săi" (1996), „T de la Tresor" (2000).

GHEORGHE TOMOZEI (**29.04.**1936-31.03.1997)

Poet și eseist, s-a născut la București, a urmat Liceul „Nicolae Bălcescu" din Târgoviște și apoi Școala de Literatură „Mihai Eminescu". Debutează literar cu poezie în revista „Tânărul scriitor". A lucrat ca redactor la revistele „Cinema", „Tânărul scriitor", „Argeș", „Almanahul scriitorilor". Opera literară (selectiv): poezie - „Pasărea albastră" (1957), „Suav anapoda" (1969), „La lumina zăpezii" (1974), „O oră de iubire" (1978), „Un poet din Tibet" (1995); cărți pentru copii - „Fântâna culorilor" (1964), „Toamna cu iepuri" (1970), „Carul cu mere" (1974), „Carte de motanică" (1984), „Toamna Mică" (1996).

(Datele biografice provin din Wikipedia - luna curentă)

Emil MANZUR

PAVEL RATUNDEANU - FERGHETE

UN ARTISTIC ȘUHAN NĂZDRĂVAN ȘI AMAN, CU ALEAN

Că ce-i omul ca lumină a luminii, în lumina luminii ca răsărit a luminii?
însuși cuvântul fiind noianu minunii și noima luminii,
a învierii și ca drept a fericirii:
Mesie a iubirii omenirii
care naște-n noi dreptul titanicului, a veșniciei: Cuvântul, că omul nu-i deșertăciunea și vântul,
în cuvânt simțindu-ne avântul, că cuvântul ne vine din Dumnezeu ca însuși Dumnezeu
mai uman ca mine,
chiar dacă nu-i, curge sânge-n vene, însă, Dumnezeule, ești mai uman ca mine, ești ce se cuvine,
în orânduială igenă și iubire pe verticală de adică-i socio-uman, nu un van,
că-i: socio-uman mai aman, mai năzdrăvan, un artistic șuhan.

CU NEÎNDEMÂNĂ, ÎN ISTORIA MÂNTUIRII, ÎN LIMBA ROMÂNĂ PURURI A NOASTRĂ SĂ RĂMÂNĂ

România era la sărbătoarea sărbătorilor
ca o cântare a cântărilor,
în rostu' lor, a românilor,
din Românie
profundă și mare legendă și basm-baladă a baladelor românilor: binecuvântare și, totuși iubire, înviere ca România și,
drept la fericire, în istoria mântuirii, Mesie a iubirii, în drept la bucurie și, drept la fericire, cu înviere,
că noi ca Mântuitorul am fost preântâmpinați
ca cei botezați responsabilizați, iubuți, în iubire, asemeni cuvintelor osana din Cântarea-Cântărilor, cu Domn Savaot, cu și
în sănătate, cu lucru bun, în tot
cu pretenții de laudă laudator temporis acti ca popor,
că noi cei vindecați, în prilejuri ca cei botezați din desculți să devenim divin încălțați
ca vii vrejuri, pe araci, în vie, că fiul omului e batjocorit și răstignit, c-așa eram și rămâneam, în cel mai iubit, n limba
română, maternă și eternă, în virtutea învierii,
lumină neânțelasă, în sfântă dar, cu îndemână și cu mistere, că de ce: nu cerceta, cu ne-îndeamnă? peste mână?
pururi laudă de zestre, verde-albastră, pururi, în verde-albastru din tezaurul nostru pururi să rămână a nostră ca dar din
daruri ca întodeauna și pururea, întru Împărăția lui Dumnezeu să rămânem ca neam
și țară română pururi să rămânem ca pururi omenire, cu întregirea nemului pururi să rămânem cu drept de întregire,
cu drept de pomenire, în drept la fericire, cum și Iancu și-a dorit pururea, cu împlinire, cu propășire și, cu desăvârșire,
în credință și evlavie, în drept la fericire la veșnicie, de Românie, cu drept la înțelepciune și cu drept la fericire, că asta ni
vrere și, în Dumnezeu plăcere cu de la la Dumnezeu fără durere lui Dumnezeu cu slăvire de născătoare cerem, pentru țară
și neam, în fericire, provita cerem, cerem
pururi a noastră să rămână, în limba română, în numele Tău, Doamne! Cu Pace cerem a noastră să rămână cu izbăvire, în
drept la fericire!

Publicat de Ben Todică pe 17 aprilie 2022 (http://bentodica.blogspot.com/)

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

O altă plantă medicinală, una dintre cele mai răspândire din lume, denumită științific *Arctium lappa* este:

BRUSTURELE

Brusturele este o plantă care crește pe margini de drum, câmpuri și terenuri necultivate. Popular se mai numește și lipan, lăptuc, iarba boierului, scaiete mare, scaiul oii, smântânică etc. Brusturele este recunoscut pentru rădăcina sa gustoasă, folosită mai ales în bucătăria japoneză, dar și pentru proprietățile curative uimitoare ale frunzelor sale, care ajung la maturitate cât o pălărie. Rădăcinile de brusture au acțiune antitermică și au fost foarte căutate în timpul epidemiilor de ciumă. Ceaiurile din rădăcină de brusture ajută în bronșite, tuse, gripă, pneumonie, hepatită, dischinezie și calculoză biliară, constipație, enterocolite, greață, obezitate, cistită. Frunzele sale proaspete, spălate și zdrobite se aplică sub formă de comprese pentru eczeme, furuncule, dermatoze, acnee, herpes, abcese, ulcerații venoase, varice, artrită, entorse, luxații etc.

Să vă fie de folos!

Ana-Maria LAZĂR

Compoziție foto P. Cichirdan

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în http://www.culturaarsmundi.ro și tipărit la Tg. Jiu, 19 aprilie 2022

Ziar de cultură realizat de Asociația **ECOSTAR 21**
Editura **INTOL - PRESS,** prin **SC INTOL SRL** și **S.C. Tincont S.R.L.**

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE, Constantin ZĂRNESCU, Mihai SPORIȘ, Al Florin ȚENE, Ștefan DUMITRESCU
Minori editori: Simon-Peter KIS
Manager Intol Press on-line: Bogdan CICHIRDAN
Redactori: Ana-Maria LAZĂR, Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri): Felix ȘIMA, Ioan DURĂ, Doina STROE, Emil MANZUR (coresp. Timiș), Claudia VOICULESCU, Simona Maria KIS, Ioana Florenrina IANA, Gheorghe SPORIȘ, Tanța TĂNĂSESCU, Silviu LAZĂR, Ilie GORJAN, Ligia NICOLESCU, Cristian Ovidiu DINICĂ, Mircea VASII, Dragoș COMĂNESCU
Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro
Preț: 3 lei